

Karaimskie drogi

Jedną z ważnych tradycji magdeburskich miast europejskich była wielokulturowa mozaika, która w sposób naturalny jednoczyła różne narodowości i kształtowała obraz państwa. II wojna światowa i okupacja sowiecka z jej systemem implantacji idei homosowietikusa doprowadziła do zrujnowania tego modelu współżycia w domu europejskim. Szczególnie cennym jest więc dla nas poznanie tej Atlantydy, przedstawiciele której niedawno odwiedzili Łuck.

12 kwietnia w Galerii Sztuki przy ul. Łesi Ukrainki w Łucku zgromadziło się dużo ludzi. W tym dniu otwarto tu wystawę «Karaj jołhary – Karaimskie drogi» (czynna będzie do 26 kwietnia) oraz przeprowadzono spotkanie z członkami Związku Karaimów Polskich i potomkami łuckich Karaimów, którzy przyjechali na zaproszenie Konsulatu Generalnego RP w Łucku w ramach realizowanego przez placówkę projektu «Łuck – miasto wielokulturowe». Przewiduje on cykl spotkań z przedstawicielami różnych narodowości, którzy obecnie mieszkają w mieście lub mieszkali wcześniej. Spotkanie z Karaimami zainaugurowało ten projekt.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: przewodnicząca Związku Karaimów Polskich Mariola Abkowicz, której rodzina pochodzi z Litwy, wnuczka Rafała Abkowicza – łuckiego hazzana, czyli karaimskiego duchownego; sekretarz Związku Karaimów Polskich, pracownik Wydziału Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego mgr Anna Sulimowicz, której korze-

nie wywodzą się z Halicza i Derażnego na Rówieńszczyźnie; prezes Fundacji Karaimskie Dziedzictwo Adam Dubiński oraz prezydent tej Fundacji Andrzej Morawietz – rodziny obu panów pochodzą z Łucka; członek Karaimskiego Związku Religijnego w RP Aleksander Kobecki; dr Michał Németh z Uniwersytetu Jagiellońskiego, prawnuk karaimskiego poety z Łucka Sergiusza Rudkowskiego. Na spotkanie przybył także Józef Eszowicz – jedyny Karaim mieszkający obecnie w Łucku.

Wśród gości byli przedstawiciele miejscowych władz badacze historii Karaimów, krajoznawcy, przedstawiciele polskich organizacji łuckiego okręgu konsularnego i in.

Karaj jołhary

Wystawa «Karaj jołhary – Karaimskie drogi» dotyczy Karaimów mieszkających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zawiera fotografie z lat 1864–1950 i fragmenty wspomnień o karaimskich drogach w ostatnim stuleciu. Można tu

Караїмські шляхи

Однією з важливих магдебурзьких традицій європейських міст була багатокультурна моzaїка, яка природнім чином поєднувала різні національності та формувала державу. Друга світова війна та радянська окупація з її системою імплантації ідеї «гомо советікус» призвели до руйнування цієї моделі співжиття у європейському домі. Тому особливо важливим для нас є пізнання цієї Атлантиди, представники якої недавно відвідали Луцьк.

12 квітня в Галереї мистецтв на вулиці Лесі Українки в Луцьку зібралося багато людей. Того дня там відкрили виставку «Karaj jołhary – караїмські шляхи» (діятиме до 26 квітня) та провели зустріч із членами Спільноти польських караїмів і нащадками луцьких караїмів, котрі приїхали на запрошення Генерального консульства РП у Луцьку в рамках проекту «Луцьк – багатокультурне місто», який реалізовує ця дипломатична установа. Він передбачає проведення циклу зустрічей із представниками різних національностей, які сьогодні живуть у місті або проживали тут раніше. Зустріч із караїмами розпочала реалізацію цього проекту.

У заході взяли участь, зокрема, голова Спільноти польських караїмів, внучка луцького хазана (караїмського священика – ред.) Рафаля Абковича Маріоля Абкович, сім'я якої походить із Литви; секретар Спільноти польських караїмів, працівник факультету орієнталістики Варшавсько-

го університету Анна Сулімович, корені якої походять із Галича та села Деражного на Рівненщині; голова фонду «Караїмська спадщина» Адам Дубінський та президент цієї організації Анджей Моравець, їхні родини походять із Луцька; член Караїмської релігійної спільноти в Польщі Олександр Кобецький; Міхал Неймет із Ягеллонського університету, правнук караїмського поета з Луцька Сергіуша Рудковського. На зустріч завітав також Йосип Ешвович – єдиний караїм, який сьогодні мешкає в Луцьку.

Серед гостей були представники місцевих органів влади, польських організацій Луцького консульського округу, дослідники історії караїмів, краєзнавці та інші.

Karaj jołhary

Виставка «Karaj jołhary – караїмські шляхи» присвячена караїмам, що проживали на території Польщі. На ній представлено фотографії, зроблені в 1864–1950 рр., та фрагменти спогадів про долі караїмів

Відновлять Санктуарій
Пресвятої Діви Марії

Będzie Sanktuarium Maryjne

сторінка 4

Львівська обітниця

Śluby lwowskie

сторінка 5

Польсько-український «Улісс»

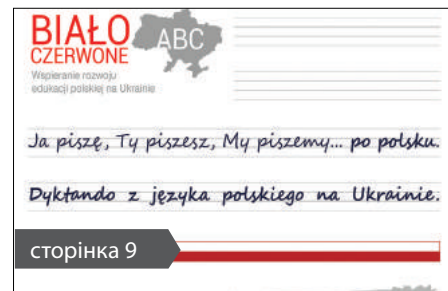
Polsko-ukraiński «Ulisses»

сторінка 8

Пишємо польською

Piszemy po polsku

сторінка 9

Для них це була звичайна
справа

Dla nich to była zwykła sprawa

сторінка 10

zobaczyć portrety członków karaïmskich rodzin oraz zdjęcia ilustrujących życie codzienne Karaïmów, mieszkających w dawnych karaïmskich siedliskach: Haliczu, Łucku, Trokach i Wilnie.

«Sama idea wystawy polegała na tym, że zebraлиśmy zdjęcia, jakie znalazły się w domowych archiwach Karaïmów, którzy po II wojnie światowej osiedlili się w Polsce, a pochodzili z różnych skupisk karaïmskich, położonych na terenie Litwy i Ukrainy» – powiedziała Anna Sulimowicz. Wystawa obrazująca losy polskich Karaïmów po raz pierwszy została wyeksponowana w 2010 r. «Tego, co można zobaczyć na niej, w większości nikt, przed czasem kiedy wystawa powstała, nie oglądał. Nawet my nie wiedzieliśmy, że takie zdjęcia były» – zaznaczyła Anna Sulimowicz.

Łuck to jedna z najstarszych karaïmskich gmin

Anna Sulimowicz krótko przedstawiła historię Karaïmów. Pokazała także fotografie, które pochodzą z Łucka, ale nie znalazły się na wystawie.

«Mówiąc o Karaïmach trzeba mieć na względzie dwa znaczenia słowa Karaïm: jest to wspólnota wyznaniowa, a także naród. W szerszym znaczeniu mówimy o Karaïmach – wyznawcach religii, których pochodzenie jest różne pod względem etnicznym» – powiedziała Anna Sulimowicz. Rdzeń słowa Karaïm – «kara» – znaczy «czytać», «studiować», «nauczać». Nakazem jest czytanie i studiowanie Starego Testamentu.

W XIV wieku książę litewski Witold sprowadził z Krymu Karaïmów na ziemię Wielkiego Księstwa Litewskiego. Nie byli osiedlani jako niewolnicy, podkreśliła Anna Sulimowicz: «Dostali propozycję przesiedlenia się na Litwę i z niej skorzystali».

«Legenda mówi o 384 rodzinach karaïmskich, co daje około mniej więcej 1500 osób» – powiedziała Anna Sulimowicz. Przedstawiła także różne miejscowości, w których Karaïmi kiedyś mieszkali: Troki, Łuck, Halicz, Kukizów, Wilno oraz opowiedziała o tym, jakie karaïmskie zabytki tam się zachowały.

Według dokumentów osadnictwo karaïmskie w Łucku pochodzi z początku wieku XVI. W 1506 r. król Zygmunt uwolnił Karaïmów od opłaty podatku za dom modlitwy. «Natomiast wiadomo, że byli tam już wcześniej, ponieważ w 1450 r. Karaïm Jakub z Łucka, o którym nic poza imieniem nie wiemy, przyjechał do Konstantynopola na naukę. Przed rokiem 1450 istniały też dworzyszczka karaïmowskie. Można więc przyjąć, że Łuck jest jedną z najstarszych karaïmskich gmin» – powiedziała Anna Sulimowicz. W 1809 r. w Łucku spłonęła istniejąca wcześniej kienesa i w 1814 r. wybudowano nowy, też drewniany budynek, który zachował się do XX wieku. W czasie I wojny światowej budynek przetrwał, ale został obrabowany. Na początku lat 20-tych przeszedł restaurację. Cmentarz karaïmski w Łucku istniał w pobliżu cmentarza żydowskiego. W latach 50-tych XIX wieku Karaïmi kupili grunt pod nowy cmentarz, który znajdował się nad Styrem niedaleko rzeki Gluszec. Anna Sulimowicz przedstawiła kilka zdjęć łuckiej kienesy, panoramę cmentarza oraz zdjęcie pokazujące modlitwę za zmarłych odmawianą na cmentarzu podczas postu.

«Kilka słów chcę powiedzieć o Aleksandrze Mardkowiczu, który dla Karaïmów uczynił Łuck stolicą kulturalną. Z zawodu notariusz, z zamiłowania pisarz, poeta i wydawca. Wydawał jedyne czasopismo w języku karaïmskim oraz broszury z utworami literackimi o historii Karaïmów, pisał poezję po karaïmsku, popularyzował wiedzę o Karaïmach. Jego koronnym dziełem był «Słownik karaïmsko-polsko-niemiecki» – pierwszy popularny słownik z języka karaïmskiego» – zaznaczyła Anna Sulimowicz.

W latach 1929–1938 duchownym karaïmskim był Karaïm z Litwy Rafał Abkowicz – obok zarządu gminy kierował życiem społecznym i duchowym łuckich Karaïmów. Anna Sulimowicz przedstawiła zdjęcie, na którym można było zobaczyć większą część karaïmskiej wspólnoty. Zostało zrobione w dniu, kiedy Karaïmi zebrali się, żeby pożegnać odjeżdżającego na Litwę Rafała Abkowicza.

Język Karaïmów

Z referatem na temat «Karaïmi w morzu Słowian» wystąpił dr Michał Németh. Opowiedział o pochodzeniu języka karaïmskiego, o obcych wpływach na dialekty karaïmskie oraz systemach pism używanych przez Karaïmów. Mówił także o wpływach słowiańskich na język Karaïmów łuckich i halickich. Przedstawił to m.in. na przykładzie fragmentu utworu «Dostlar», napisanego przez swojego pradziadka Sergiusza Rudkowskiego – karaïmskiego poety, pisarza, działacza karaïmskiego, który mieszkał w Łucku.

Michał Németh zwrócił uwagę na to, że język karaïmski jest wpisany do Czerwonej Księgi Języków Zagrożonych UNESCO. Po spotkaniu wy-

tłumaczył przyczyny tego procesu: «Przed wojną były gminy karaïmskie i np. przy jednej ulicy mieszkało wiele rodzin, ludzie rozmawiali ze sobą i język żył w naturalny sposób. Natomiast po wojnie ci Karaïmi, którzy przyjeżdżali do Polski drogą repatriacji byli rzucani w różne miejsca. Okazje do tego, żeby się spotykać były rzadkie: kiedy się odwiedzało, kiedy odbywały się zjazdy, wtedy język karaïmski mógł żyć. Tak się dzieje i dzisiaj. Jest kilka osób, które mówią po karaïmsku, ale nauczyło się tego języka z książek». Powiedział także, że badacze oraz działacze karaïmscy od lat nagrywali osoby mówiące po karaïmsku. Robili to m.in. Mariola Abkowicz oraz Adam Dubiński. Polska, zdaniem Michała Németha, jest w tym momencie najsilniejszym ośrodkiem badań języka Karaïmów z tego względu, że Karaïmi mieszkają na jej terenie.

Łucyk – jedna z najstarszych karaïmskich gmin

Anna Sulimowicz krótko przedstawiła historię karaïmów. Pokazała także zrobione w Łucku fotografie, яких немає на виставці.

«Коли ми говоримо про караïмів, потрібно брати до уваги два значення цього слова: це релігійна громада та народ. У ширшому значенні ми говоримо про караïмів як про представників однієї релігії з різним етнічним походженням», – зауважила Анна Сулімович. Корінь слова «караïм», «кара», означає «читати», «навчатися», «навчати». Обов'язок караïмів – читати та вивчати Старий Завіт.

У XIV ст. литовський князь Вітовт переселив до Великого Князівства Литовського караïмів із Криму. За словами Анни Сулімович, їх не поселяли як невільників: «Вони одержали пропозицію переселитися в Литву і на неї пристали».

«У легенді йдеться про 384 караïмські сім'ї, тобто приблизно про 1500 осіб», – повідомила Анна Сулімович. Вона представила також різні місцевості, в яких колись жили караïми: Тракай, Луцьк, Галич, Кукезів, Вільнюс. Розповіла й про те, які караïмські пам'ятки там збереглися.

Згідно з документами караïми в Луцьку з'явилися на початку XVI ст. У 1506 р. король Сигізмунд I Старий звільнив караïмів від сплати податку за дім молитви. «Проте відомо, що вони були в місті ще раніше, оскільки в 1450 р. караïм Яків із Луцька, про якого ми нічого, окрім імені, не знаємо, приїхав до Константинополя на навчання. До 1450 р. в місті існували також караïмські дворища. З огляду на це, можна зробити висновок, що Луцьк – одна з найстаріших караïмських гмін», – сказала Анна Сулімович. У 1809 р. у Луцьку згоріла побудована раніше кенаса, тому в 1814 р. збудовано нову дерев'яну споруду, яка збереглася до XX ст. Під час Першої світової війни будівля вистояла, але її пограбували. На початку 20-х рр. кенасу відреставрували. Караïмське кладовище в Луцьку існувало поблизу єврейського. У 50-х рр. XIX ст. караïми купили землю для нового кладовища, яке було розташоване на березі Стиру, неподалік Глушця. Анна Сулімович продемонструвала кілька фотографій із зображенням луцької кенаси, панораму кладовища та світлин, на котрій видно людей, що під час посту моляться на кладовищі за померлих.

«Кілька слів хочу сказати про Олександра Мардковича, який для караïмів зробив Луцьк культурною столицею. За професією – нотаріус, за покликанням – прозаїк, поет і видавець. Видавав єдиний журнал караïмською мовою та брошури з літературними творами про історію караïмів, писав поезію караïмською, популяризував знання про караïмів. Його головною працею був «Словник караïмсько-польсько-німецький» – перший популярний словник караïмської мови», – зазначила Анна Сулімович.

У 1929–1938 рр. луцьким хазаном був караïм із Литви Рафал Абкович. Він очолював гміну та керував громадським і духовним життям місцевих караïмів. Анна Сулімович показала фотографію, на якій можна було побачити більшу частину караïмської громади міста. Її зробили в той день, коли всі зібралися, щоб попрощатися з Рафалом Абковичем, який від'їжджав у Литву.

Мова караïмів

ДДоповідь на тему «Караïми в морі слов'ян» виголосив Міхал Неймет. Він розповів про походження караïмської мови, про іноземні впливи на караïмські діалекти та про системи письма, якими користувався цей народ. Говорив також про слов'янські впливи на мову луцьких та галицьких караïмів. Представив це, зокрема, на прикладі фрагмента твору «Dostlar», написаного його прадідом Сергієм Рудковським, караïмським поетом, прозаїком, громадським діячем, який мешкав у Луцьку.

Міхал Неймет звернув увагу на те, що караïмська мова вписана до «Червоної книги мов», яким загрожує вимирання. Пізніше він пояснив причини цього процесу: «До війни були караïмські гміни і на одній вулиці жило багато сімей, люди розмовляли між собою й мова жила природним чином. Натомість після війни караïмів, які приїжджали до Польщі в рамках репатріації, розкидало по різних місцях. Нагоди для зустрічей стали рідшими: коли відвідували одного одного, коли відбувалися з'їзди, тоді караïмська мова могла жити. Так відбувається і сьогодні. Є кілька осіб, які говорять караïмською, але вони навчилися цієї мови з книжок». Вчений розказав також, що дослідники та караïмські діячі протягом багатьох років записували живу мову осіб, котрі говорили караïмською. Робили це, зокрема, й Маріюла Абкович та Адам Дубінський. Польща, на думку Міхала Неймета, нині є найсильнішим осередком досліджень мови караïмів, оскільки представники цього народу живуть на її території.

протягом останнього століття. Тут можна побачити портрети членів караïмських сімей та світлин, що показують щоденне життя караïмів, які жили в давніх осадах: Галичі, Луцьку, Тракаї та Вільнюсі.

«Ідея виставки полягала в тому, щоб зібрати фотографії, що зберігалися в домашніх архівах караïмів, які походили з різних караïмських осад, розташованих на території Литви та України, а після Другої світової війни поселилися в Польщі», – сказала Анна Сулімович. Виставку, яка зображає долі польських караïмів, вперше експонували у 2010 р. «Того, що на ній можна побачити, до часу, коли вона з'явилася, переважно ніхто не бачив. Навіть ми не знали, що такі фотографії існували», – зазначила Анна Сулімович.

Теражнієшчэ Караїмів польскіх

Презес З'вязку Караїмів Польскіх Мариола Абкович зазначила, że в списі powszechnym з 2011 р. лічба осіб декларуючых народоўсч караїмскą в Polsce wyniosła 314 осіб. До Польскі Караїмі з Łucka, Trok, Halicza przyjechali в latach 1945–1946. Чэсч з них zostала в Warszawie, бо там mieszkali Караїмі од XIX wieku, чэсч поjechała до Gdańska, natomiast większość łuckich Karaimów zamieszkała в Opolu.

Mariola Abkowicz powiedziała, że bodźcem dla większej aktywności Karaimów mieszkających на terenie ZSRR był ich zjazd, odbywający się в Trokach в 1989 р. (в Polsce takie zjazdy odbywały się од połowy lat 70-tych). Natomiast в 1997 р. в tym mieście odbył się zjazd poświęcony 600-leciu zamieszkania Karaimów на terenie Rzeczypospolitej. Ciekawym faktem jest to, że в tym mieście znajduje się kienesа, która jest nieprzerwanie czynna од XVIII wieku, nawet в czasach ZSRR nie została zamknięta.

Obecnie в Polsce, oprócz Związku Karaimów Polskich, działają Karaimski Związek Religijny, Fundacja Karaimskie Dziedzictwo. На terenie Польскі не ма żadnej kienesа, zabytkiem materialnym jest natomiast karaimski cmentarz położony на warszawskiej Woli.

Aktywna działalność organizacji mniejszości narodowych i etnicznych в Polsce jest możliwa dzięki temu, że państwo przeznacza на ten cel odpowiednie środki. Mniejszościami в Polsce opiekuje się obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. «Departament Mniejszości Narodowych i Wyznań otrzymuje co roku pulę środków до podziału dla mniejszości в oparciu о projekty, które piszemy. Co roku otrzymujemy środki на prowadzenie naszych podstawowych projektów. Oprócz tego Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ma programy, które pozwalają wspierać działalność mniejszości narodowych i etnicznych. Także Ustawa о działalności pożytku publicznego i о wolontariacie sprzyja temu, że samorządy przeznaczają środki на działalność tych mniejszości» – powiedziała Mariola Abkowicz. Organizacje budują з tych środków swoje budżety i planują aktywność. Jest to przede wszystkim aktywność wydawnicza, prowadzenie stron internetowych czy zespołów kulturalno-folklorystycznych.

Związek Karaimów Polskich prowadzi działalność kulturalną, działa przy nim m.in. Karaimski Zespół Folklorystyczny «Dostlar». Prowadzi także działalność wydawniczą: в 1999 р. Związek przejął wydawanie czasopisma «Awazymyz», który ukazuje się од 1979 р. Од 2007 р. Oficyna Wydawnicza Związku Karaimów Polskich «Bitik» wydaje «Almanach Karaimski». Związek wydaje także książki о Karaimach i płyty з muzyką karaimską. Prowadzi także konserwację i digitalizację rękopisów i książek, które Karaimi przywieźli ze sobą до Polski. Są to ważne źródła języka karaimskiego, więc wymagają przeprowadzenia badań naukowych (można з nimi się zapoznać на stronie www.jazyszlar.karaimi.org). Odbywają się także szkoły letnie szkoły dla młodzieży, wykłady, koncerty itd.).

«Prowadzimy działalność popularyzacyjną oraz informacyjną, opowiadamy о tym, kim jesteśmy i czym się zajmujemy. Prowadzimy stronę www.karaimi.org, на której staramy się zamieszczać informację о tym, co jest ważne в naszej działalności» – dodała Mariola Abkowicz.

«Karaimi на Wołyniu»

Taki tytuł ma napisana przez Wołodymyra Szabarowskiego książka, wydana в języку ukraińskim в Łucku в 2013 р. Autor powiedział, że jego zainteresowanie się tym tematem wynika з badań nad historią wsi Derażne в rejonie kstopolskim obwodu rówieńskiego, з której on pochodzi. Jak mówi, druga co до wielkości wspólnota karaimska на Wołyniu, mieszkała właśnie в Derażnem.

Wołodymyr Szabarowski zbierał dane о Karaimach, zamieszkujących Wołyń в Rówieńskim Muzeum Krajoznawczym, в archiwach в Żytomierzu i в Równem, в Rezerwacie Historyczno-Kulturowym в Łucku, в Centralnym Państwowym Archiwum Historycznym Ukrainy. Mówił, że в książce łamie stereotypy, m.in. о tym, że pierwsza wzmianka о Karaimach в Łucku pochodzi з 1506 р. – dokumenty świadczą, że pojawili się oni в mieście о wiele wcześniej – в 1450 р. Tę datę podała także Anna Sulimowicz podczas prezentacji. Jeszcze jedno odkrycie Wołodymyra Szabarowskiego dotyczy wsi Derażne в rejonie kstopolskim. Chodzi о to, że Karaimi mieszkali właśnie там, а nie в mieście Derażnia (obecnie obwód chmielnicki), jak często się pisze. Mówił też, że znalazł informacje, potwierdzające fakt zamieszkania we wsi Załawie niedaleko Ostrożca (obecnie rejon młynowski obwodu rówieńskiego) Abrahama Firkowicza, późniejszego karaimskiego uczonego, duchownego, działacza społecznego oraz literata. Włodzimierz Szabarowski tłumaczy także на ukraiński karaimskie poezje, m.in. Aleksandra Mardkowicza i Sergiusza Rudkowskiego.

Śladami łuckich Karaimów

Pod koniec dnia dla mieszkańców i gości Łucka przeprowadzono wycieczkę śladami Karaimów в mieście. Pokazano im te części Starego Miasta, które są najbardziej związane з Karaimami: wszyscy razem przeszli się од Mostu Brackiego до Rynku, następnie ulicą Karaimską, zwiedziли także Plac Zamkowy.

Od przewodników krajoznawcy Oleksandra Kotysa i znawczyni magdeburskiej historii miasta Oksana Szańko uczestnicy wycieczki dowiedzieli się о tym, jak Karaimi pojawili się в Łucku, czym się zajmowali i co по них zachowało się в mieście до dziś. Niestety karaimskich zabytków zostało tu niewiele. Najbardziej cenny obiekt – kienesа – która uważana była за najstarszą karaimską świątynię на terenie Ukrainy, spłonęła в 1972 р. На ulicy Karaimskiej zachowała się jednak kamienica, zbudowana ok. 1939 р. на koszt karaimskiej wspólnoty dla potrzeb gminy. Mieszkał там hazzan, działało biuro metryk, odbywały się lekcje dla dzieci oraz zebrania. Obecnie в tym budynku znajduje się prywatne mieszkanie.

Oksana Szańko на podstawie autentycznych źródeł archiwalnych opowiedziała о życiu łuckich Karaimów в XVI–XVII wieku, ich relacjach з Ormianami i Żydami. Krajoznawców uzupełniła Anna Sulimowicz, która opowiedziała о losach kienesy i wskazała miejsca, gdzie mieszkali łucky Karaimi.

Pod koniec wycieczki jej uważni uczestnicy mieli możliwość otrzymania płyt з muzyką karaimską. Musieli tylko poprawnie odpowiedzieć на pytania о historii łuckich Karaimów.

Natalia DENYSIUK, Olga SZERSZEN

Сьогодення польських караїмів

Голова Спільки польських караїмів Мариоля Абкович розповіла, що в переписі населення, проведеному в Польщі у 2011 р., 314 осіб зазначили, що вони є караїмами. До Польщі караїми з Луцька, Тракая та Галича приїхали в 1945–1946 рр. Частина з них осіла у Варшаві, бо там із XIX ст. жили караїми, частина поїхала до Гданська. Більшість луцьких караїмів поселилися в Ополі.

Мариоля Абкович зазначила, що стимулом для більшої активності караїмів, які проживали на території СРСР, був з'їзд у Тракаї в 1989 р. (у Польщі такі з'їзди відбувалися із середини 70-х рр.). Натомість у 1997 р. в цьому місті відбувся з'їзд, присвячений 600-річчю переселення караїмів на території Речі Посполитої. Цікавий той факт, що в цьому місті знаходиться кенаса, яка безперервно діє із XVIII ст., навіть за радянських часів її не закривали.

Сьогодні в Польщі, крім Спільки польських караїмів, діють Караїмська релігійна спілька, фонд «Караїмська спадщина». На території Польщі немає жодної кенаси. Єдина матеріальна пам'ятка – караїмське кладовище, розташоване на варшавській Волі.

Активна діяльність організації національних та етнічних меншин у Польщі можлива завдяки тому, що держава виділяє на цю мету відповідні кошти. Меншинами в Польщі опікується Міністерство внутрішніх справ і адміністрації. «Департамент національних меншин і релігій щороку отримує кошти, які розподіляє серед меншин, спираючись на написані нами проекти. Крім цього, Міністерство культури і національної спадщини має програми, які дозволяють підтримувати діяльність національних та етнічних меншин. Закон про діяльність благодійних організацій та про волонтерат сприяє тому, що органи місцевого самоврядування виділяють кошти на діяльність меншин», – сказала Мариоля Абкович. Організації планують у рамках цих коштів свої бюджети та активність. Це, передусім, видавнича діяльність, створення сайтів чи фольклорних колективів.

При Спільці польських караїмів діє караїмський фольклорний ансамбль «Dostlar». Організація провадить і видавничу діяльність. У 1999 р. спілька почала опікуватися випуском журналу «Awazymyz», який виходить із 1979 р. Із 2007 р. у видавничому домі Спільки польських караїмів «Bitik» виходить «Almanach Karaimski». Там також друкують книги про караїмів і випускають диски з караїмською музикою. Спілька займається консервацією та оцифровуванням рукописів і книжок, які караїми привезли із собою до Польщі. Це важливі джерела караїмської мови, тому їх потрібно досліджувати (із ними можна ознайомитися на сайті: www.jazyszlar.karaimi.org). Караїми організовують також літні школи для молоді, лекції, концерти і т. д.

«Ми популяризуємо та інформуємо, розповідаємо про те, хто ми і чим займаємося. У нас є сайт (www.karaimi.org), на якому ми намагаємося подавати інформацію про найважливіше в нашій діяльності», – додала Мариоля Абкович.

«Караїми на Волині»

Такий заголовок має написана Володимиром Шабаровським книга, видана українською мовою в Луцьку у 2013 р. Автор розповів, що його зацікавлення караїмами пов'язане з тим,

що він походить із села Деражного в Костопільському районі Рівненської області, історію якого досліджує. Додав, що друга за значенням караїмська громада на Волині була саме в Деражному.

Володимир Шабаровський збирав документальні свідчення про караїмів, зокрема, в Рівненському обласному музеї, обласних архівах у Житомирі та Рівному, Державному історико-культурному заповіднику в Луцьку, Центральному державному історичному архіві України в Києві. Під час розмови з нами він зазначив, що у своїй книзі руйнує стереотипи, наприклад про те, що перша згадка про караїмів у Луцьку датується не 1506 р., як про це часто пишуть, а набагато раніше – 1450 р. Цю дату на презентації подала також Анна Сулімович. Ще одне відкриття Володимира Шабаровського стосується села Деражного в Костопільському районі – про те, що караїми жили саме там, а не в місті Деражні (нині Хмельницька область). Розповів ще, що знайшов інформацію, яка підтверджує факт проживання в селі Залав'я біля Острожця (нині Млинівський район Рівненської області) Авраама Фірковича, котрий пізніше став караїмським ученим, хазаном, громадським діячем та письменником. Володимир Шабаровський робить також переклади з караїмської на українську. Перекладав твори Олександра Мардковича й Сергіуса Рудковського.

Слідами луцьких караїмів

Під кінець дня лучани та гості міста, зокрема нащадки луцьких караїмів, взяли участь в екскурсії караїмською частиною обласного центру Волині. Екскурсанти відвідали місця Старого Луцька, найбільше пов'язані з караїмами: пройшлися від Братського мосту до Майдану Ринок, прогулялися вулицею Караїмською, а також побували на Замковій площі.

Від екскурсоводів краєзнавця Олександра Котиса та знавця магдебурзької історії міста Оксани Штанько мандрівники довідалися про те, як опинилися караїми в Луцьку, чим вони займалися та що дотепер збереглося в місті від представників цього народу. Збережених караїмських пам'яток, на жаль, залишилося не так багато: найцінніша споруда, кенаса, яка вважалася найдавнішим караїмським храмом в Україні, згоріла в 1972 р. Проте на вулиці Караїмській зостався будинок, споруджений приблизно в 1939 р. за кошти караїмської громади для потреб гміни. Свого часу там проживав хазан, розміщувалося бюро метрик, відбувалися шкільні заняття та зібрання. Зараз же це відремонтоване приватне помешкання.

Цікаві оповідки про життя луцьких караїмів у XVI–XVII ст., історії їхніх відносин із вірменами та євреями, задокументовані з автентичних архівних джерел, розказала Оксана Штанько. Розповіді краєзнавців доповнила цінними відомостями Анна Сулімович, яка, зокрема, повідала детальну долю кенаси та вказала, де саме проживали луцькі караїми.

На завершення уважні екскурсанти мали можливість отримати компакт-диски з караїмською музикою. Для цього їм потрібно було правильно відповісти на запитання про історію луцьких караїмів.

Наталія ДЕНИСЮК, Ольга ШЕРШЕНЬ

1050. rocznica Chrztu Polski

Пierwszy historyczny władca państwa polskiego wraz ze swoim ludem przyjął dobrowolnie chrzest 1050 lat temu. Był nim książę Mieszko I z dynastii Piastów.

Krok uczyniony przez niego w 966 r. miał ogromne znaczenie dla ówczesnej polityki międzynarodowej Polski. Sąsiadowała ona bowiem z już chrześcijańskim państwem czeskim i niemieckim i narażona była na przymusowe nawracanie na wiarę chrześcijańską. Ślub z córką władcy Czech – Dobrawą, przybycie misjonarzy chrześcijańskich i przyjęcie chrztu oznaczało dla Mieszka I podstawę do budowy silnego aparatu władzy.

Obchody 1050. Rocznicy Chrztu Polski objęte zostały Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Andrzeja Dudy, a Wielkopolska, ziemia naszych przodków – z Poznaniem i Gnieznem, stała się centrum jubileuszowych uroczystości. Trwały one od 14 do 16 kwietnia. Zostały odprowadzone dziękczynne msze święte, odbywały się posiedzenia Konferencji Episkopatu Polski, odbyła się – prapremiera filmu o chrzcie Mieszka I w reż. Macieja Pawlickiego «Mesco Dux Baptizatur», a święto zakończono koncertem jubileuszowym – «Jesus Christ Superstar».

Najważniejszym jednak wydarzeniem były uroczyste obrady Zgromadzenia Narodowego, które po raz pierwszy w historii odbyło się poza Warszawą i Orędzie Prezydenta RP Andrzeja Dudy – w Sali Ziemi na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. W swoim przemówieniu poruszył wiele aspektów podkreślając między innymi, że: «Chrzest Mieszka jest najważniejszym wydarzeniem w całych dziejach państwa i Narodu Polskiego. Nie był lecz jest. Bo decyzja naszego

pierwszego historycznego władcy zdecydowała o całej przyszłości naszego kraju. Chrześcijańskie dziedzictwo kształtuje losy Polski i każdego z nas, Polaków. (...) Przyjęcie chrztu w obrządku łacińskim określiło naszą narodową tożsamość. Od tej pory mówiliśmy o sobie: My, Polacy. Powiedzieliśmy wtedy „tak” wolności samostanowienia. Pokazaliśmy, że jesteśmy gotowi budować Naród i państwo, chroniąc je i ginąc za nie. Nie było przesądzone, że się uda, że powstanie wspólnota. Ale udało się. Zbudowano ją na fundamencie wiary, która wrosła w naszą tożsamość, stając się ostatnią tarczą wolności i solidarności. Przyjmując chrzest nasi przodkowie wyznaczyli cel, wokół którego tworzył się wspaniały polski naród. Gdy nasi wrogowie próbowali zniszczyć nasz naród i Kościół, zniszczyć nasz kraj – Naród wypełniał świątynie, tam szukając wspólnoty, udowadniając ponadczasową mądrość decyzji przodków. Rok 966 to zatem najważniejsza cezurą w naszych dziejach (...)».

Rocznice Chrztu Polski należy potraktować jako czas refleksji nad naszą tożsamością, nad wartościami chrześcijańskimi, nad podstawami naszego bytu narodowego, jako dziedzictwo, które chcemy na nowo odkrywać i rozwijać. Obyśmy się umocnili jako wspólnota narodu.

MW

1050-річчя Хрещення Польщі

1050 років тому перший правитель польської держави разом зі своїм народом добровільно прийняв хрещення. Був ним князь Мешко I з династії П'ястів.

Крок, зроблений ним у 966 р., мав велике значення для тодішньої міжнародної політики Польщі. Її сусідами були вже християнські чеська та німецька держави, і країна могла зазнати примусового навернення до християнської віри. Шлюб із дочкою правителя Чехії Дубравою, прихід християнських місіонерів і прийняття хрещення давало Мешкові I підґрунтя для побудови сильного апарату влади.

Святкування 1050-річчя Хрещення Польщі відбувалося під патронатом президента Республіки Польща Анджея Дуди, а Великопольща, зокрема Познань і Гнезно, стала центром ювілейних урочистостей. Вони тривали з 14 до 16 квітня. У рамках святкування відбулися подячні богослужіння, засідання Конференції польського єпископату, прাপрем'єра фільму режисера Мацея Павліцького про хрещення Мешка I «Mesco Dux Baptizatur». Завершилося свято ювілейним концертом «Jesus Christ Superstar».

Однак найважливішими подіями були урочисте засідання Національних зборів, яке вперше в історії відбулося за межами Варшави, і послання президента Польщі Анджея Дуди в Залі Землі на Познанському міжнародному ярмарку. У своїй промові він торкнувся багатьох питань та підкреслив: «Хрещення Мешка є найважливішою подією в усій історії держави та польського народу. Не було, а є, оскільки рішення нашого першого історичного прави-

теля вплинуло на все майбутнє нашої країни. Християнська спадщина формує долю Польщі та кожного з нас, поляків (...). Прийняття хрещення в латинському обряді визначило нашу національну ідентичність. Із того часу ми говорили про себе: «Ми, поляки». Тоді ми сказали «так» свободі самовизначення. Ми показали, що готові будувати націю і державу, захищаючи її та помираючи за неї. Тоді не було відомо, чи ми досягнемо успіху, чи сформується суспільство. Але вдалося. Держава була збудована на фундаменті віри, що вросла в нашу ідентичність, ставши останнім щитом свободи та солідарності. Приймаючи хрещення, наші предки визначили мету, навколо якої створювався великий польський народ. Коли наші вороги намагалися знищити наш народ та Церкву, знищити нашу країну, люди заповнювали храми, шукаючи там спільноту, доводячи понадчасову мудрість рішення предків. Тому 966-й рік – це найважливіший поворотний момент у нашій історії (...)».

Ювілей Хрещення Польщі потрібно розглядати як час для роздумів про нашу ідентичність, про християнські цінності, про основи нашого національного буття як про спадщину, яку хочемо знову відкривати і розвивати, щоб мати можливість стати міцнішим народом.

BM

Sanktuarium Maryjne w kolegiacie Ołyckiej Санктуарій Пресвятої Діви Марії в Олицькій колегіаті

Ерыгаванне Санктуаріум Марыжна в Калегіаце в О́льце на Во́лыні запаведзіаў 8 квітня 2016 р. кс. bp. Віталій Скомаровскі ардынарышў лўцкі падчас канфэрэнцыі прасовей в сідзібі Секретаціу Канфэрэнцыі Епіскапату Польскі.

Того дня на Замку Кр́левскім в Варшаві Фундація Дзедзіцтва Культуровога прэказала зрэкнструавань арбраз Маткі Бо́жэй з Дзедзіцкіем на р́цэ біскупа лўцкіа. В Калегіаце Сьв́ейтэі Тр́йцы ад 2013 р. тр́ваюць прадзе кансерватарскіе прадвудзэне зэ с́рэдќв польскіх прадзе т́а арганізацію.

Орыгінальны Арбраз Маткі Боскьей застаў прывзевіоны з Палестыны на пачатку XVII віку прадзе Міка́ла́я Кр́зысц́фа Радзіві́ла, і до 1939 р. знад́вдала с́я на замку в О́льце.

Вьконана в XVII віку копія була арбъектам культу в санктуаріум в Казіміерце – в́сі за́ла́жэнай в року 1629 прадзе канцлерша вьлітв́скіа Стані́слава Албрэ́хта Радзіві́ла (арбечне – Ку́зм́в́ка в арбвудзіе р́в́ьенскім).

В арксіе рэбзюр́в владзе царскіе лівудавалі санктуаріум, а в ко́сціе ланавано арудзі́ц церкв́е, і т́ько неугі́ята пастава дучовных ударемніла тэ заміары. Мімо арпу владз росы́йскіх до ко́сціа прадчудзілі р́в́ьне́з прадвасла́вн́і, ќтор́ы падобне́з як католіцы аталалі чці́а чудовны в́зерунк. Ко́сціа́ казіміерцекі застаў в 1943 р. вьсадзэны в павітрэ прадзе націаналі́ств́в укра́інскіх, а арбраз заганал́.

Уфундована прадзе Фундацію Дзедзіцтва Культуровога копія застаў намалована на дрываным падобразіу прадзготаваным прадзе варшавскіа кансерватара дзель с́тукі Ардзэ́жа Казберу́ка, прадзе гда́нскіа арты́стэ маларша Томаша Кухарскіа. Сукі́нкэ дла арбразу, зэ з́ла́чэнай сребр́ней бладхы, вькна́л кракавскі кансерватар Тадеу́ш Галант.

www.catholic.volyn.ua

Прэ заснуваннэ Санктуаріу Прэсв́ейтэі Дів́і Мар́іі в Олі́цьќій калегіаці оголасів 8 квітня 2016 р. єпіскап Віталій Скомаровсќій, ардынарі́й Лу́цьќоі діе́цэзі́і, під час прэс-канфэрэнці́і в секретаріаці Канфэрэнці́і єпіскапату Польщі.

Того́ ж дня в Королів́ьсќу палаци́ у Варшаві відбулася церемонія праддаци́ Фундацію́ культурно́і спадщ́іні (Польща) лу́цьќу єпіскапу рэкнстру́йованоѓо арбразу Прэсв́ейтэі Дів́і Мар́іі з Дитятком Ісусом. У калегіаці Прэсв́ейтэі Тр́йці́і в Олі́ці́і тр́ваю́ть від 2013 р. кансерватарсќіе рэботы, які́ фінансу́е Фундація́ культурно́і спадщ́іні.

Орыгіналь арбразу на пачатку XVII ст. з Палестыны прыві́з Міка́ла́й Кши́штоф Радзіві́лл, і до 1939 р. він прэбывав у йоѓо замку в О́льці́. Зрэблена в друѓій палові́ні того́ ж столі́ття копі́я прызначалася дла́ новозбудовано́і муровано́і каплі́цы с́ела Казімі́рки (н́ын́і с́ело Ку́зм́в́ка в Рів́ненсќій арбласті́), засновано́го в 1629 р. вьлікім канцлером літовскім Стані́славом Албрэ́хтом Радзіві́ллом.

Пі́слэ поділу Реч́і Посполі́тоі́ царска́ владэ́ лівудувала санктуарі́у, а в хра́мі ланувала арблаштувати́ церкву́, і л́ше р́шучі́сть дучовенства́ та грэмаді́ звела́ ці намі́ры нанів́ець. Попр́и забарону́ до сьв́яті́ні на прэстолы́ні сьв́ята прадходілі́ як католі́цы, так і прадвасла́вн́і, які́ та́жэ вшановувалі́ чудотворні́й арбраз. У 1943 р. казіміерцеќій храм підірвали́ укра́інсќі націаналі́сты, від того́ часу до́ля ікони́ не відом́а.

Копі́ю арбразу, яка́ пастала́ завдя́кі Фундаці́і культурно́і спадщ́іні, вькна́в гда́нсќій художні́к Томаш Кухарсќій на дрыв́'яній арснові́, підготавлені́й кансерватаром творів мистецтва́ Ардзэ́єм Казберу́ком. Металеве́ оздобне́ покриття́ арбразу́ зі́ срі́бної́ позолочено́і́ блыхы́ вькна́в Тадеу́ш Галант, кансерватар із Кракова́.

www.catholic.volyn.ua

W hołdzie Matce Bożej Łaskawej

На честь Матері Божої Ласкавої

9 kwietnia 2016 r. klękali przed Nią we Lwowskiej Katedrze marszałkowie, senatorowie, konsulowie, ministrowie, arcybiskupi, biskupi, liczni kapłani, pielgrzymi i harcerze przybyli z Polski i różnych zakątków Ukrainy. To Jej, Matce Bożej Łaskawej, powierzył narody dawnej Rzeczypospolitej Polskiej Jan Kazimierz Waza 360 lat temu. Śluby te, chociaż tak odległe od nas w czasie, bo zostały złożone 1 kwietnia 1656 r., mają dla nas współczesnych wielkie znaczenie duchowe.

Przygotowania do uroczystych obchodów 360. rocznicy ślubowania przez Jana Kazimierza Królestwa Polskiego Najświętszej Marii Pannie rozpoczęły się kilka dni wcześniej, kiedy to w Lublinie 7 kwietnia przeprowadzono wstępną sesję Międzynarodowej Konferencji «Tradycja kultu opieki Matki Bożej nad narodem w kontekście jubileuszu», zorganizowanej przez Ośrodek Badań nad Historią i Tradycją Lwowskiej Metropolii Obrządku Łacińskiego pod honorowym patronatem Jego Ekscelencji Metropolity Lwowskiego, arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego.

Konferencja miała potrójny wymiar historyczny. Oprócz obchodów ślubów Jana Kazimierza, było to wspomnienie 240. rocznicy koronowania cudownego obrazu Matki Bożej Łaskawej i 25-lecie reaktywowania struktur Kościoła Rzymskokatolickiego na Ukrainie. 8 kwietnia obrady naukowe zostały przeniesione do Lwowa, dokąd przybył z powitaniem w imieniu Andrzeja Dudy Minister Kancelarii Prezydenta Adam Kwiatkowski.

Szczytowym wydarzeniem historycznym tych dni była uroczysta msza święta przed cudownym obrazem Matki Bożej Łaskawej ku czci ślubów Jana Kazimierza, odprawiona 9 kwietnia, której przewodniczył Metropolita Częstochowski, arcybiskup Wacław Depo w asyście Metropolity Lwowskiego, arcybiskupa Mieczysława Mokrzyckiego, siedmiu biskupów i liczne grono kapłanów oraz przedstawicieli innych Kościołów – Prawosławnego i Grekokatolickiego. Upiększyły uroczystość chór i orkiestra kameralna «Nicolaus» z Karczkowej. We mszy brali udział szef Gabinetu Prezydenta RP Adam Kwiatkowski, marszałek Senatu Stanisław Karczewski, wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki, inni senatorowie i posłowie Sejmu RP, ambasador RP na Ukrainie Henryk Litwin, lwowski konsul generalny Wiesław Mazur z całą ekipą konsularną, mer Lwowa Andriy Sadowy z przedstawicielami zarządu miasta, dyrektor rozgłośni radiowej Radio Maryja oraz Telewizji «Trwam» ks. Tadeusz Rydzik i inni dostojnicy. Mszę na żywo transmitowano w telewizji polskiej, więc dołączyli do niej nie tylko tłumy pielgrzymów, lecz też liczni widzowie w Polsce i poza granicami kraju.

Pod koniec nabożeństwa obaj metropolici – Mieczysław Mokrzycki i Wacław Depo – odczytali akt zawierzenia Najświętszej Marii Pannie w imieniu dwóch narodów, prosząc o pokój, wiarę i

Switlana SUCHARIEWA
Foto: Grzegorz KOZŁOWSKI

wierność prawdzie. Podczas uroczystości odczytano List Prezydenta Andrzeja Dudy do uczestników uroczystości, a także Uchwałę Senatu Polski z dnia 7 kwietnia 2016 r. dotyczącą rocznicy ślubów Jana Kazimierza. Podkreślono w niej, że: «Akt zawierzenia Polski Matce Bożej miał znaczenie nie tylko dla świadków tamtych wydarzeń, ale też dla kolejnych pokoleń Polaków, którzy aż do czasów współczesnych w trudnych dla Ojczyzny momentach odwoływali się do opieki Królowej Korony Polskiej i z wiary w Jej pomoc czerpali siłę do walki o niepodległość. Dlatego też Śluby Lwowskie Jana Kazimierza uznaje się za jedno z najważniejszych dla naszej historii i samostanowienia wydarzeń religijno-politycznych».

Podobnie jak 360 lat temu, wraz z najwyższymi hierarchami religijnymi i świeckimi schylamy głowy przed cudownym obrazem Matki Bożej Łaskawej ufając, że jest ona Królową nie tylko współczesnej Polski, ale też tych krajów, które ją o orędownictwo ustawicznie proszą.

9 квітня 2016 р. перед Нею в Катедрі у Львові припадали на коліна маршалки, сенатори, консули, міністри, архієпископи, єпископи, численні священики, паломники і харцери, що прибули з Польщі та різних куточків України. Це Їй, Матері Божій Ласкавій, 360 років тому віддав в опіку народи давньої Речі Посполитої Ян II Казимир Ваза. Ці обітниці, хоч і віддалені в часі, оскільки складені 1 квітня 1656 р., досі мають для нас велике духовне значення.

митрополит, архієпископ Вацлав Дєпо разом із львівським митрополитом, архієпископом Мечиславом Мокшицьким, сімома єпископами, численною громадою священиків та представників інших церков: православної та греко-католицької. Прикрасили урочистість хор і камерний оркестр «Nicolaus» із Карчкової. У службі також взяла участь керівник кабінету президента РП Адам Квятковський, маршалок Сенату Станіслав Карчевський, заступник маршалка Сейму Ришард Терлецький, сенатори та депутати до Сейму РП, посол РП в Україні Генрик Литвин, львівський генеральний консул Веслав Мазур з усім консульським колективом, мер Львова Андрій Садовий із представниками міського управління, директор радіокомпанії «Марія» та телебачення «Три-ваю» («Trwam») отець Тадеуш Ридзик та інші. Польське телебачення транслювало месу в прямому ефірі, тож до неї долучилися не лише паломники, а й численні глядачі в Польщі та поза її межами.

Наприкінці богослужіння обидва митрополити – Мечислав Мокшицький і Вацлав Дєпо – проголосили акт відданості Пресвятій Богородиці від імені двох народів, благаючи в Ней єдності, миру та вірності правді. Під час святкування було прочитано лист Анджєя Дуди до учасників урочистості, а також постанову Сенату Польщі від 7 квітня 2016 р., присвячену ювілеєві обітниць Яна II Казимира. У ній підкреслено: «Акт присвячення Польщі Матері Божій мав значення не лише для очевидців тодішніх подій, а й для наступних поколінь поляків, які з давнини до сучасності у важкі для країни моменти просили про заступництво Королеви Польської Корони і, вірячи у її допомогу, черпали сили для боротьби за незалежність. Тому львівські обітниці Яна II Казимира визнано однією з найважливіших релігійно-політичних подій у нашій історії та самостановленні».

Так, як і 360 років тому, разом із найвищими релігійними та світськими ієрархами схилимо голови перед чудотворним образом Матері Божої Ласкавої, вірячи в те, що Вона Покровителька не лише сучасної Польщі, а й тих країн, які невпинно просять її про заступництво.

Switlana SUCHARIEWA
Фото: Гжегож КОЗЛОВСЬКИЙ

Підготовка до святкування 360-ї річниці присвячення Яном II Казимиром Польського королівства Пресвятій Богородиці розпочалася заздалегідь, коли в Любліні, 7 квітня, було проведено вступну сесію міжнародної конференції «Традиція культу заступництва Богородиці за народом у контексті ювілею», організованої Центром досліджень історії та традиції Львівської митрополії латинського обряду під почесним патронатом львівського митрополита, архієпископа Мечислава Мокшицького.

Конференція мала потрійний історичний вимір. Було пригадано обітниці Яна II Казимира, а також відзначено 240-річницю коронації чудотворного образу Матері Божої Ласкавої та 25-річчя реактивації структур римо-католицької церкви в Україні. 8 квітня наукові засідання перенесли до Львова, куди з вітальним словом від імені Анджєя Дуди прибув міністр Канцелярії президента Адам Квятковський.

Головною подією цих днів стала відправлена 9 квітня свята меса перед чудотворним образом Матері Божої Ласкавої на честь обітниць Яна II Казимира, яку очолив ченстоховський

Katyń 1940 – Kowel pamięta

W sobotnie popołudnie 16 kwietnia w Szkole Polskiej w Kowlu uczczono pamięć 14,5 tys. jeńców wojennych pomordowanych z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz 7,3 tys. więźniów aresztowanych w okupowanej przez ZSRR wschodniej części Polski.

Uczniowie Szkoły Polskiej, 1 Kowelska Drużyna Harcerska i członkowie Towarzystwa Kultury Polskiej w Kowlu zaśpiewali pieśni, recytowali wiersze ze zbioru wierszy kатыńskich i opowiedzieli najważniejsze fakty z dziejów tej okrutnej zbrodni. Przeczytali także wzruszające listy ojców i dzieci do swoich ojców, w których jest wyrażona nadzieja, że wrócą cali i zdrowi.

Decyzja kатыńska została wydana 5 marca 1940 r. i podpisana przez Józefa Stalina, Łazara Kaganowicza, Michaiła Kalinina, Anastasa Mikojana, Wiaczesława Mołotowa i Klimenta Woroszy-

łowa na wniosek Ławrentija Berii.

Rosja nigdy nie rozliczyła zbrodni. W 2004 r. zakończyło się 14-letnie śledztwo rosyjskiej prokuratury wojskowej. Sędziowie uznali, że mord dokonany na ponad 20 tys. osobach nie był zbrodnią ludobójstwa i nikogo nie postawiono przed sądem.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel przysłany przez ORPEG
do pracy dydaktycznej w Kowlu

Катинь–1940: Ковель пам'ятає

У суботу, 16 квітня, в польській школі у Ковелі вшанували пам'ять 14,5 тис. вбитих військовополонених, яких тримали в таборах Козельська, Старобільська й Осташкова, та 7,3 тис. в'язнів, арештованих на окупованій Радянським Союзом східній частині Польщі.

Учні польської школи, 1-й ковельський харцерський загін і члени Товариства польської культури в Ковелі виконали пісні, продекларували вірші зі збірки катинських поезій та розповіли найважливіші факти про цей жорстокий злочин. Вони прочитали також зворушливі листи батьків і дітей до своїх близьких, у яких була висловлена надія на те, що вони повернуться живими й здоровими.

Рішення про розстріл польських офіцерів було прийняте 5 березня 1940 р. і підписане Йосипом Сталінін, Лазарем Кагановичем,

Михайлом Калінінін, Анастасом Мікояном, В'ячеславом Молотовим і Климентом Ворошиловим за поданням Лаврентія Берії.

Росія досі не осудила цього злочину. У 2004 р. завершилося 14-річне слідство російської військової прокуратури. Судді нікого не засудили, оскільки визнали, що вбивство більше 20 тис. осіб не було геноцидом.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови, скерований
у Ковель організацією ORPEG

**Ocaleni od zapomnienia:
Antoni Hermaszewski**
**Повернуті із забуття:
Антон Гермашевський**

Nasza kolejna publikacja w cyklu szkiców biograficznych o uczestnikach Związku Walki Zbrojnej – 2 jest o Antonim Hermaszewskim. Był on chyba jedynym z dowódców organizacji, któremu udało się uniknąć masowych aresztowań w marcu-maju 1940 r. Jednak nie udało mu się oszukać losu, i 15 marca 1941 r., w składzie grupy konspiracyjnej «Trzy litery» trafił do sowieckiego więzienia.

Antoni Hermaszewski urodził się w 1898 r. na wsi Zurne (obecnie wieś Zurne w rejonie berdzieńskim obwodu rówieńskiego) w wielodzietnej rodzinie Sylwestra Hermaszewskiego, syna Wincentego (ur. ok. 1861 r.) i Marii Hermaszewskiej (ur. ok. 1865 r.). Wiadomo, że skończył trzyletnią szkołę rolniczą i sześciomiesięczny kurs dla pracowników Kooperacji Rolnej.

W przededniu II wojny światowej siostra Antoniego, Julia, po ślubie Plicka (ur. ok. 1886 r.), mieszkała we wsi Pustomyty (obecnie rejon hoszczański w obwodzie rówieńskim); siostra Michalina, po ślubie Żygadło (ur. ok. 1895 r.) – w Bałasówce (obecnie rejon berezieński w obwodzie rówieńskim). Obie prowadziły gospodarstwa rolne. Siostra Zofia, po ślubie Słowińska (ok. 1909 r.), mieszkała w Kostopolu i była gospodynią domową. Wiemy, że najmłodsza siostra Antoniego, Władysława (ur. ok. 1913 r.), w 1940 r. została zesłana do Kazachstanu. O bracie Teofilu (ur. ok. 1891 r.) Antoni nie miał żadnych wiadomości i nie wiedział, gdzie się znajduje. Bracia Roman (ur. ok. 1906 r.) i Kazimierz (ur. ok. 1909 r.) mieszkali w Lipnikach (obecnie rejon berezieński) i obaj zajmowali się uprawą roli. Brat Zygmunt (ur. ok. 1911 r.) mieszkał w Warszawie. Brat Marian (ur. ok. 1912 r.) – we Włodzimierzu Wołyńskim, gdzie pracował jako mistrz w tamtejszej masłarni. Najmłodszy brat Tadeusz (ur. ok. 1919 r.) mieszkał w Anglii.

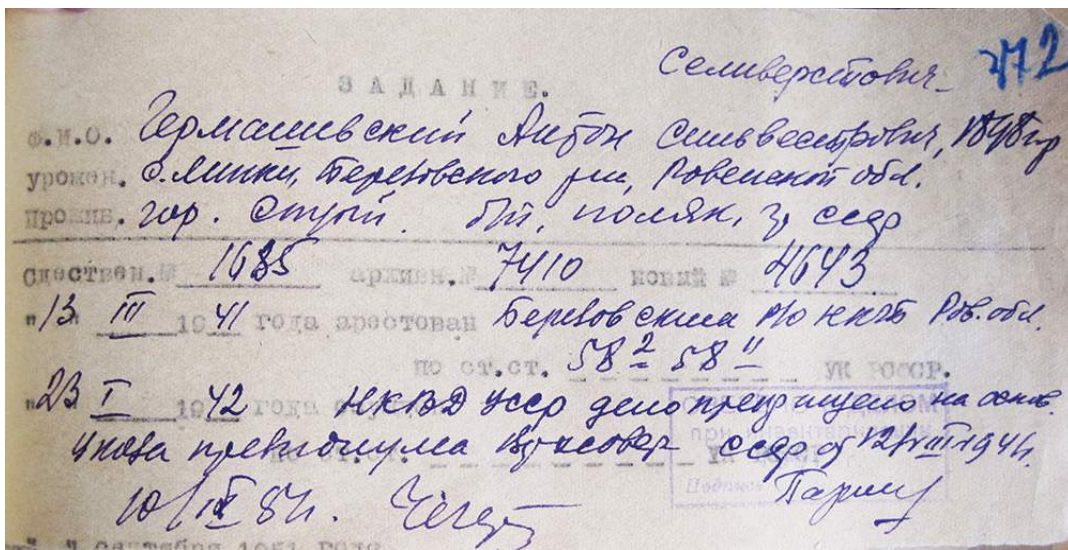
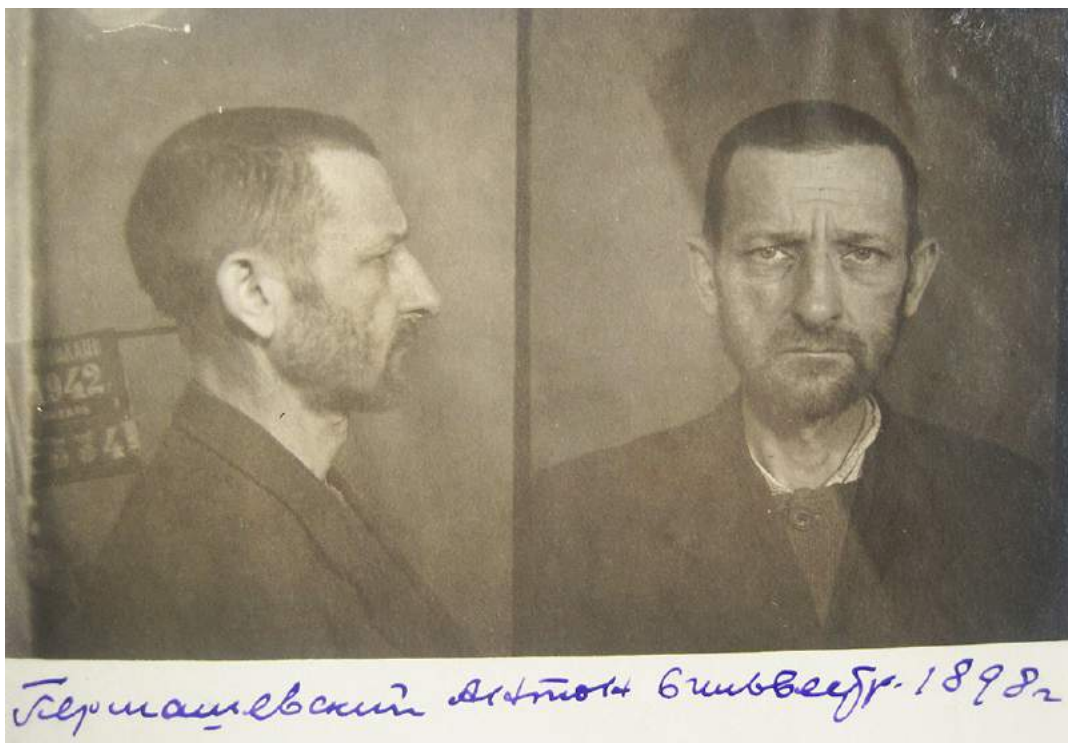
Nie wiemy, z jakich powodów wtenczas, gdy Antoni po ustanowieniu władzy sowieckiej mieszkał w Równem pracując jako księgowy w kooperacji miejskiej, jego żona Antonina Hermaaszewska, córka Jakuba (ur. ok. 1896 r.) wraz z córką Marią (ur. w 1929 r.) mieszkała w Stryju przy ulicy Krzywej 25 i prowadziła gospodarstwo domowe.

W Równem Antoni Hermaszewski mieszkał przy ulicy Promień 3 w budynku nr 7. Właśnie tutaj na początku stycznia 1940 r. przybył Tadeusz Majewski, późniejszy kierownik wołyńskiej komendy wojewódzkiej ZWZ–2. Użył go na adres Antoniego w sztabie ZWZ w Warszawie. Prawdopodobnie, Hermaszewski był dobrze znany jako aktywny działacz w Związku Młodzieży Wiejskiej, gdzie w latach międzywojennych był instruktorem z propagandy.

Antoni Hermaszewski zgodził się na dołączenie do walki o przywrócenie Polski, prowadzonej przez ZWZ–2. Następnie złożył przysięgę na wierność organizacji o następującej treści: «Przysięgam kładąc rękę na ten Święty Krzyż, że będę prowadził nieustanną walkę ze wszystkimi wrogami Państwa Polskiego, aż do ofiary z mego życia...». Potem zapoznano go ze strukturą i zadaniami ZWZ. Wtedy też zlecono mu pełnienie obowiązków komendanta wojewódzkiego oddziału propagandy. Przypomnimy, że w celu praktycznego wdrożenia postawionych zadań organizacja została podzielona na następujące oddziały: organizacyjny (angażowanie nowych członków i ich obliczenie, łączność między poszczególnymi sekcjami i pododdziałami organizacji); oddział informacji i propagandy; oddział operacyjno-wyszkoleniowy (kształtowanie jednostek powstańczych, przysposobienie wojskowe i gromadzenie broni); oddział finansów i kontroli (gromadzenie środków materialnych organizacji).

Antoni miał koordynować działania dowódców wszystkich powiatowych ośrodków ZWZ. Jednak na pierwszym etapie organizacji działalności musiał również samodzielnie szukać osób, które mogłyby zajmować te stanowiska i angażować nowych członków. Wszystkie decyzje mógł podejmować dopiero po uzgodnieniu z

Наша чергова публікація в циклі біографічних нарисів про учасників Союзу збройної боротьби – 2 присвячена Антону Гермашевському – чи не єдиному з керівництва організації, кому вдалося уникнути масових арештів у березні-травні 1940 р. Проте, як кажуть, від долі не втечеш: через рік, 15 березня 1941 р., у складі конспіративної групи «Три літери» він все ж потрапив до радянських казематів.

Tadeuszem Majewskim. W celu wykonania postawionych zadań Hermaszewski na początku marca 1940 r. jeździł do Sarn i Kostopola. Nie udało mu się zrealizować tych zadań, ponieważ nie zastał w tych miejscach nikogo ze swoich znajomych.

Antoni Hermaszewski był na liście tych zaufanych osób, których adresy posiadał Tadeusz Majewski po przybyciu do Równego. Tak więc bez pośrednio od niego zależało, jak szybko zacznie działać dowództwo organizacji w województwie, ponieważ to właśnie on polecał konkretne osoby Majewskiemu na to lub inne stanowisko. Odpowiadał również za bezpieczne przebywanie komendanta wojewódzkiego w mieście. Jako najbardziej dogodne wybrał mieszkanie jego dawnej znajomej – nauczycielki Janiny Dynakowskiej. Ona nie tylko zgodziła się przyjąć u siebie Tadeusza Majewskiego, lecz została jego «prawą ręką». Z tego powodu została rozstrzelana wiosną 1941 r. przez organy NKWD w Łucku.

Przypominamy, że jedynym celem ZWZ było przywrócenie Polski jako niepodległego państwa, dlatego cała jego działalność polegała na kształtowaniu kadrowego potencjału i materialnej bazy na rzecz organizacji powstania, zaplanowanego na wiosnę 1940 r. Jednak po ustaleniu granic niemiecko-sowieckich Wołyń został cał-

Народився Антон Гермашевський 1898 р. у селі Зурному (тепер село Зірне Березнівського району Рівненської області) в багатодітній селянській родині Сильвестра Вікентійовича Гермашевського (приблизно 1861 р. народження) та Марії Гермашевської (приблизно 1865 р. народження). Відомо, що він закінчив трирічне сільськогосподарське училище та шестимісячні курси для працівників сільськогосподарських кооперативів.

Напередодні Другої світової війни сестра Антона, Юлія, у шлюбі Плицька (приблизно 1886 р. народження), мешкала в селі Пустомитах (тепер Гощанський район Рівненської області); сестра Михайлина, у шлюбі Жигадло (приблизно 1895 р. народження), – у Балашівці (тепер Березнівський район Рівненської області). Обидві займалися сільським господарством. Сестра Софія, у шлюбі Словинська (приблизно 1909 р. народження), проживала в Костополі й була домогосподаркою. Відомо, що найменшу сестру Антона, Владиславу (приблизно 1913 р. народження), у 1940 р. виселили до Казахстану. Від брата Теофіла (приблизно 1891 р. народження) Антон не мав ніяких звісток і не знав місця його знаходження. Брати Роман (приблизно 1906 р. народження)

та Казимир (приблизно 1909 р. народження) мешкали в Липниках (тепер Березнівський район), обоє господарювали на своїх земельних наділах. Брат Зигмунд (приблизно 1911 р. народження) жив у Варшаві. Брат Мар'ян (приблизно 1912 р. народження) – у Володимирі-Волинському, де працював майстром на тамтешньому маслозаводі. Найменший брат Тадеуш (приблизно 1919 р. народження) проживав у Англії.

Невідомо, чому в той час, як Антон після встановлення радянської влади жив у Рівному, працюючи бухгалтером у комунальному кооперативі міста, його дружина Антоніна Яківна Гермашевська (приблизно 1896 р. народження) разом із донькою Марією (1929 р. народження) мешкала у Стрию на вулиці Кривій, 25 та займалася домашнім господарством.

У Рівному чоловік проживав на вулиці Промінь 3 у будинку № 7. Саме туди на початку січня 1940 р. прибув Тадеуш Маєвський, який пізніше очолив волинську воеводську команду СЗБ–2. Останній отримав адресу Антона від центрального комітету СЗБ у Варшаві. Очевидно, його добре знали через активну діяльність у Союзі селянської молоді, де в міжвоєнні роки Антон був інструктором із пропаганди.

Давши згоду долучитися до боротьби за відновлення Польщі у складі СЗБ–2, Антон Гермашевський склав присягу на вірність організації наступного змісту: «Присягаюся святим хрестом, що буду вести неукліпну боротьбу з усіма ворогами польської держави аж до останньої хвилини мого життя...» Після цього він був ознайомлений зі структурою та завданнями СЗБ. Тоді ж йому доручено виконувати обов'язки воеводського коменданта відділу пропаганди. Нагадаємо, що для практичної реалізації поставлених завдань в організації діяли наступні відділи: організаційно-обліковий (вербування нових членів та їх облік, здійснення зв'язку з окремими секціями та підрозділами організації); політичний (відділ пропаганди); бойовий (формування повстанських загонів, військова підготовка і збір зброї); адміністративно-господарський (накопичення матеріальних ресурсів організації).

Антон мав координувати дії керівників усіх повітових осередків СЗБ. Однак на першому етапі налагодження діяльності він був змушений також самостійно підбирати відповідних осіб на ці посади та здійснювати вербування, щоправда лише після погодження з Тадеушом Маєвським. Для виконання поставлених завдань на початку березня 1940 р. підпільник їздив до Сарн і Костополя. Проте його наміри залишилися не реалізованими, оскільки нікого з його знайомих у цих містах не виявилось.

Підкреслимо, що Антон Гермашевський був серед надійних осіб, адреси яких мав Тадеуш Маєвський, прибувши до Рівного. Отож від нього безпосередньо залежало, наскільки швидко запрацює керівна ланка організації у воеводстві, адже він пропонував конкретних осіб Маєвському на ті чи інші посади. Він також відповідав за налагодження безпечного проживання воеводського коменданта в місті. Як найприйнятнішу для цього він обрав квартиру своєї давньої знайомої – вчительки Яніни Динаковської. Жінка не лише погодилася прийняти в себе Тадеуша Маєвського, а й фактично стала його правою рукою, за що була страчена органами НКВС навесні 1941 р. у Луцьку.

Нагадаємо, що єдиною метою СЗБ було відновлення Польщі як незалежної держави, тому

kowicie одcięty od warszawskiego dowództwa. Skierowani przez Tadeusza Majewskiego do Warszawy kurierzy nie dawali o sobie znać. Działalności podziemia nie sprzyjała również sytuacja międzynarodowa. Wojska sojuszników Polski – Anglii i Francji – raz po raz ponosiły klęskę w walce z Niemcami, dlatego nie można było liczyć na ich wsparcie. Tadeusz Majewski i jego zastępca Antoni Hermaszewski nie wiedzieli, jak mają zachować się w takich okolicznościach. Ponadto, wiosną 1940 r. oddziały NKWD zaczęły masowe areszty uczestników polskiego podziemia. W celu ochrony dowództwa ZWZ, Tadeusz Majewski rozkazał swojemu zastępcy ukryć się, co ten uczynił, przeprowadzwszy się do swojego brata do Lipników. Tutaj w maju 1940 r. Antoni dowiedział się, że w Równem zostali aresztowani Janina Dynakowska i Tadeusz Majewski. Postanowił więc pozostać w ukryciu.

15 marca 1941 r. Oddział Rejonowy NKWD w Bereźnem zaarrestował Antoniego Hermaszewskiego i przewiózł do więzienia w Równem. W czasie aresztu odebrano mu sowiecki paszport, srebrny zegarek «Omega» i książeczkę wojskową, posiadanie której świadczyło o tym, że ten działacz polskiego podziemia nie uniknął rejestracji wojskowej, która była jednym ze sposobów na wykrycie rezerwistów i byłych żołnierzy Wojska Polskiego przez represyjne organy sowieckie.

Antoni Hermaszewski był udanym «łupem» dla funkcjonariuszy NKWD, ponieważ znał wszystkich działaczy ZWZ, jego strukturę i kierunki działalności, ale taka wiedza była potrzebna śledczym bardziej wiosną 1940 r. Natomiast w marcu 1941 r. śledztwa i procesy sądowe wobec większości miejscowych uczestników polskiego podziemia dobiegały już końca, a na niektórych działaczach w tym okresie został już wykonany wyrok śmierci. Dlatego informacja uzyskana przez funkcjonariuszy NKWD w procesie dochodzenia wobec Antoniego Hermaszewskiego tylko potwierdzała i tak już znane fakty, m.in., także o tym, że młodzieżowy podziemny ośrodek z Dubna dołączył do szeregów ZWZ-2 za pośrednictwem Antoniego. Więzień nie ukrywał przed śledczymi też

tego, że od pierwszych dni działalności ZWZ-2 na Wołyniu on, oprócz robienia wielu innych rzeczy, stał na czele oddziału propagandy, był zastępcą komendanta wojewódzkiego i w czasie jego licznych wyjazdów kierował organizacją.

W akcie oskarżenia z dnia 20 czerwca 1941 r. napisano, że: «W marcu 1940 r. komendant równieżkiej komendy powiatowej Polskiej Organizacji Wojskowej (POW), którą w celu konspiracji nazywano też «Trzy litery», Edward Głowacki pełnił zadanie komendy okręgu lwowskiego zaplanował zaangażowanie A. Hermaszewskiego i w tym celu poinformował go o istnieniu organizacji w Równem». Jednak Antoni Hermaszewski zrezygnował ze wstąpienia do tej podziemnej organizacji «mając nauczkę z klęski ZWZ spowodowanej przez NKWD». Warto zaznaczyć, że tym czasie, czyli dwa dni przed rozpoczęciem wojny niemiecko-sowieckiej, Antoni Hermaszewski przebywał w więzieniu w Równem.

17 stycznia 1942 r. dochodzenie śledcze w sprawie karnej wszczętej przeciwko Antoniemu Hermaszewskiemu zostało wznowione w więzieniu astrachańskim. Po decyzji pracownika jednostki śledczej NKWD USSR, porucznika bezpieczeństwa państwowego Bielczenki, na podstawie postanowienia Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 12 sierpnia 1941 r. o amnestii przebywających w więzieniach polskich obywateli, śledztwo w sprawie Antoniego Hermaszewskiego zostało zawieszone, a więzień został zwolniony. Jego dalsze losy są nam nieznane.

Według postanowienia prokuratury obwodu rówieńskiego z dnia 29 maja 1990 r., wobec Antoniego Hermaszewskiego zastosowano art. I Rozporządzenia Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 16 stycznia 1989 r. «O dodatkowych przedsięwzięciach dotyczących odnowienia sprawiedliwości wobec ofiar represji, mających miejsce w latach 30–40 – na początku lat 50».

Tetiana SAMSONIUK

вся його діяльність зводилася до формування кадрового потенціалу та матеріальної бази для здійснення військового повстання, запланованого на весну 1940 р. Проте після встановлення німецько-радянського кордону зв'язок Волині з варшавським керівним центром фактично припинився. Кур'єри, направлені Тадеушом Маєвським до Варшави, не надсилали ніяких звісток. Не на користь підпілля змінилася і ситуація на міжнародній арені – війська союзників Польщі Англії та Франції терпіли нищівні поразки у протистоянні з Німеччиною, тому на їхню підтримку не було сенсу розраховувати. Тому і Тадеуш Маєвський, і його заступник Антон Гермашевський не знали, як їм діяти за таких обставин. Крім того, навесні 1940 р. органи НКВС розпочали масові арешти учасників польської конспірації. Щоб уберегти актив союзу від викриття, Тадеуш Маєвський наказав своєму заступнику перейти на нелегальне становище, що той і зробив, переїхавши до свого брата в село Липники. Там у травні 1940 р. Антон дізнався, що в Рівному арештовано Яніну Динаковську й Тадеуша Маєвського, тому він вирішив залишитися на становищі нелегала.

Проте 15 березня 1941 р. Березнівський райвідділ НКВС арештував Антона Гермашевського й доправив його у рівненську в'язницю. При арешті у нього вилучили радянський паспорт, срібний годинник «Омега» та військовий квиток, наявність котрого свідчила, що польський підпілля не уник військової реєстрації, яка була одним із видів виявлення резервістів та колишніх військовослужбовців Війська Польського радянськими карально-репресивними органами.

Звісно, Антон Гермашевський був вдалою «здобичкою» для енкаведистів, оскільки знав усіх активістів СЗБ, його структуру, напрямки діяльності, проте слідчі гостро потребували цю інформацію навесні 1940 р. Станом на березень 1941 р. слідчі дії та судові процеси над більшістю місцевих учасників польського підпілля вже було завершено, а окремих активістів тоді уже встигли стратити. Тому інформація,

отримана органами НКВС на слідчому процесі у справі Антона Гермашевського, лише підтвердила давно відомі дані. Зокрема й про те, що молодіжний підпілляний осередок із Дубна влився до лав СЗБ-2 за посередництва Антона. В'язень не приховав від слідчих і того, що з перших днів діяльності СЗБ-2 на Волині очолював відділ пропаганди, а також був заступником воєводського коменданта і за його частих від'їздів керував організацією.

У обвинувальному висновку від 20 червня 1941 р. зазначено: «У березні 1940 р. комендант рівненської повітової комендатури «Польської військової організації» (ПОВ), яку для конспірації називали також «Три літери», Едвард Гловацький, виконуючи завдання комендатури лвівського округу, визначив для вербування А. Гермашевського, для цього він розповів останньому про існування організації в Рівному». Проте від вступу до цього підпілляного осередку Антон Гермашевський відмовився, «отримавши урок із розгрому організації СЗБ органами НКВС». Зауважимо, що на той час, тобто за два дні до початку німецько-радянської війни, Антон Гермашевський перебував у в'язниці Рівного.

17 січня 1942 р. слідство у кримінальній справі Антона Гермашевського було відновлено в астраханській в'язниці. Постановою слідчого слідчої частини НКВС УРСР молодшого лейтенанта держбезпеки Бельченка на підставі Указу Президії Верховної Ради СРСР від 12 серпня 1941 р. про амністію ув'язнених польських громадян слідчу справу щодо Антона Гермашевського було припинено, а в'язня звільнено. Його подальша доля нам не відома.

Заключенням прокуратури Рівненської області від 29 травня 1990 р. Антон Гермашевський потрапив під дію ст. I Указу Президії Верховної Ради СРСР від 16 січня 1989 р. «Про додаткові заходи по відновленню справедливості стосовно жертв репресій, що мали місце в період 30–40-х і початку 50-х рр.»

Тетяна САМСОНІУК

W Równem upamiętniono rozstrzelanych У Рівному вшанували пам'ять розстріляних

8 квітня 2016 р. минуло 75 lat od dnia wykonania kary śmierci na mieszkańcach Równego – księdzu Stanisławie Zientarze (ur. w 1886 r.) i Witoldzie Zdzisławie Lazurku (ur. w 1919 r.) – dokonanej na podstawie wyroku Rówieńskiego Sądu Obwodowego.

8 квітня 2016 р. минуло 75 років від дня приведення в дію смертного вироку, винесеного Рівненським обласним судом жителям Рівного: ксьондзу Станіславу Зентарі (1886 р. народження) та Вітольду-Здіславу Лязуреку (1919 р. народження).

W tym dniu w Kościele Św. Piotra i Pawła w Równem odbyło się nabożeństwo żałobne upamiętniające niewinne ofiary sowieckiego reżimu. Mszę poprowadził ks. kanonik Władysław Czajka. Po odmówieniu modlitwy członkowie Centrum Kulturalno-Edukacyjnego imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego zwiedzili szkołę, w której w latach 30-tych ubiegłego wieku pracował ksiądz Stanisław Zientara. Była to wówczas szkoła powszechna imienia Henryka Sienkiewicza. Obecnie w tym budynku przy ulicy Majakowskiego (w latach 1923–1941 była to ulica Henryka Sienkiewicza) mieści się szkoła nr 3. Najprawdopodobniej, w tej szkole uczył się też Witold Zdzisław Lazurek, ponieważ jego matka Eleonora Dębska pracowała tu jako nauczycielka muzyki. Zaskoczeniem dla zwiedzających szkołę było to, że od początku jej funkcjonowania, tzn. od 1907 r., zachowały się autentyczne schody i fragment podłogi na parterze. Prawdopodobnie, właśnie tymi schodami schodzili katecheta Stanisław Zientara i uczeń Witold Zdzisław Lazurek.

Uczestnicy obchodów zwiedzili też miejsce, gdzie był położony dom kapłana Stanisława Zientary przy ulicy Dąbrowskiego (obecnie ulica Jawornickiego). W tej chwili trwają tam prace budowlane. Podczas przygotowania wykopu fundamentów budowniczy odnaleźli rzeczy liturgiczne związane z obrzędkiem religijnym. Można tylko przypuszczać, że mogły one należeć do Stanisława Zientary. Na razie losy znalezionych rzeczy są nam nieznane.

Tetiana SAMSONIUK

У той день у костелі Святих Петра і Павла в Рівному відбулася поминальна служба за невинними жертвами радянського тоталітарного режиму, очолена отцем-каноніком Владиславом Чайкою. Після здійснення молитви члени громадської організації Культурно-просвітницький центр імені Томаша Оскара Сосновського відвідали школу, в якій у 30-х роках минулого століття працював ксьондз Станіслав Зентара. На той час навчальний заклад носив ім'я Генрика Сенкевича. Зараз це приміщення загальноосвітньої школи № 3 на вулиці Маяковського (у 1923–1941 рр. – вулиця Генрика Сенкевича). Ймовірно, в цій школі навчався й Вітольд-Здіславу Лязурек, адже його матір Елеонора Дембська працювала там вчителькою музики. Приємною несподіванкою для відвідувачів школи стало те, що в ній від початку функціонування навчального закладу в 1907 р. збереглися автентичні сходи та фрагмент підлоги на першому поверсі. Очевидно, цими сходами й ходили заступник Станіслав Зентара та учень Вітольд-Здіславу Лязурек.

Учасники заходу побували й на місці, де знаходився будинок духівника Станіслава Зентари на вулиці Домбровського (нині вулиця Яворницького). Зараз там розпочато будівництво житлового комплексу, під час підготовки котловану для фундаменту якого будівельники знайшли речі церковного вжитку, пов'язані зі здійсненням релігійних обрядів. Останні, ймовірно, могли належати Станіславу Зентарі. Поки що доля знахідки не відома.

Тетяна САМСОНІУК

Польсько-український «Ulisses»

Польсько-український «Улісс»

Міłośnicy współczesnej literatury mają okazję przeczytać nową powieść polskiego pisarza Marka Wawrzyńskiego. W Łucku odbyła się prezentacja książki nie tylko w języku oryginału, po polsku, ale też w języku ukraińskim.

Dwujęzyczną książkę wydaną w lokalnym wydawnictwie «Twerdynia» zaprezentowano 10 kwietnia w księgarni «Є» w Łucku. Swoją powieść «Ulisses» przedstawił sam autor, Marek Wawrzyński. Pisarz krótko opowiedział też o związkach z kulturą ukraińską: «Ponieważ studiowałem ukraińszczyznę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, dobrze znam ukraińską kulturę, tradycję, literaturę. Jednak dopiero teraz po raz pierwszy odwiedziłem Ukrainę».

W prezentacji wzięli udział także wydawca nowej książki Mykoła Martyniuk oraz tłumacz powieści Wiktor Jaruczyk. Gośćmi prezentacji byli miejscowi pisarze, dziennikarze oraz oczywiście miłośnicy współczesnej literatury. Nie zabrakło ciepłych słów skierowanych do tych, którzy przyczynili się do wydania nowocześnie «Ulissesa». Jak powszechnie wiadomo, prawie sto lat temu wybitny irlandzki pisarz James Joyce wydał jedną z najsłynniejszych książek ubiegłego wieku – powieść «Ulisses». Swoją krótszą postmodernistyczną wersję dzieła o takiej samej nazwie napisał polski pisarz Marek Wawrzyński. W nowej książce ukazują życie nie irlandzkiej stolicy, lecz Krakowa. W utworze jest wiele eksperymentalnych i oryginalnych technik tematyczno-fabularnych. «Rozpocząłem pracę nad swoim «Ulissesem» jeszcze w 2003 r. Od razu postanowiłem, że nie

będzie on zbyt obszerny, dlatego w trakcie pracy musiałem wielokrotnie go skracać. Chciałem, żeby mogli go łatwo przeczytać wszyscy, którzy interesują się współczesną prozą intelektualną» – powiedział Marek Wawrzyński.

Wydawca Mykoła Martyniuk przybliżył historię realizacji tego projektu. Podzielił się także nadzieją, że książka zostanie zaprezentowana także w innych miastach Ukrainy, a jesienią – na targach książkowych w Krakowie.

Tłumacz Wiktor Jaruczyk przyznał się, że praca nad wersją ukraińskojęzyczną nie zajęła mu zbyt wiele czasu, ponieważ utwór wydał mu się niezwykle bliski. Poniekąd w utworze znajdował odniesienia nie tylko do arcydzieła Joyce'a, ale też do znanych powieści ukraińskiego pisarza Jurija Andruhowycza.

Obecni pytali polskiego gościa o sprawy związane z wydawaniem książek w jego kraju, a także dyskutowali na temat relacji literackich i kulturalnych państw europejskich.

W czasie pobytu w Łucku Marek Wawrzyński otrzymał Międzynarodową Nagrodę Literacką imienia Mykoły Gogola («Tryumf»).

MW

Шанувальники сучасної польської літератури мають можливість прочитати нову повість польського письменника Марека Вавжинського. Книгу, видану не тільки мовою оригіналу, польською, але й українською, представили в Луцьку.

Білінгу, видану в місцевому видавництві «Твердиня», було представлено 10 квітня в книгарні «Є», що в обласному центрі Волині. Презентувати свій новий твір, повість «Улісс», вирішив сам автор Мареk Вавжинський. «Оскільки я навчався у Кракові, в Ягеллонському університеті, на факультеті українознавства, я добре знаю українську культуру, традиції, літературу. Проте тільки зараз я вперше відвідав Україну», – зазначив письменник.

У презентації взяли участь також видавець нової книжки Микола Мартинюк і перекладач повісті Віктор Яручик. Гостями заходу стали місцеві письменники, журналісти та, звичайно, шанувальники сучасної літератури. В затишній атмосфері не бракувало теплих слів, адресованих усім причетним до видання новітнього «Улісса». Як відомо, майже сто років тому видатний ірландський письменник Джеймс Джойс видав одну з найславніших книг минулого віку – роман «Улісс». Свою коротшу, постмодерну версію твору з однією назвою написав польський письменник Мареk Вавжинський. У новій книзі зображено життя вже не ірландської столиці, а Кракова. У творі чимало експериментальних й оригінальних тематично-сюжетних прийомів. «Я почав працювати над своїм «Уліссом» ще у 2003 р.

Одразу вирішив, що він не буде надто великим за обсягом, тому впродовж роботи довелося неодноразово його скорочувати. Хочеться, щоб повість могли легко прочитати всі, кого цікавить сучасна інтелектуальна проза», – сказав Мареk Вавжинський.

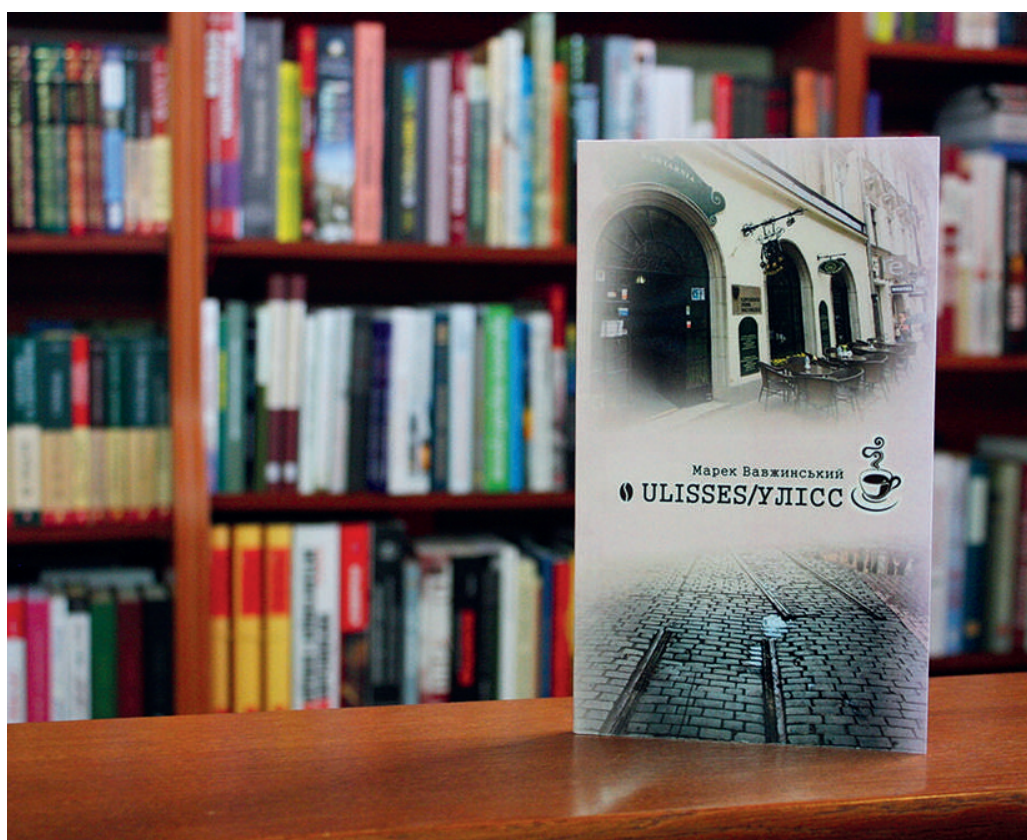
Видавець Микола Мартинюк розповів про історію реалізації цього проекту, а також висловив сподівання, що його ще буде представлено не в одному місті України, а восени – на книжковій виставці у Кракові.

Перекладач Віктор Яручик зізнався, що робота над україномовною версією тривала недовго, оскільки проза видалася йому надзвичайно близькою. Подекуди доводилося знаходити паралелі не лише з Джойсовим шедевром, а й із відомими романами українського письменника Юрія Андруховича.

Присутні цікавилися в польського гостя особливостями книговидавничої справи по той бік Бугу, а також дискутували на тему літературних і культурних взаємин європейських держав.

Під час перебування в Луцьку Мареку Вавжинському вручили Міжнародну літературну премію імені Миколи Гоголя («Триумф»).

BM

**Centrum Kulturalno-Edukacyjne
imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego w Równem
Rówieńska Obwodowa Uniwersalna Biblioteka Naukowa
z okazji Święta Konstytucji 3 Maja
zapraszają do wzięcia udziału
w konkursie na pracę pisemną lub pracę plastyczną**

Zadaniem uczestników konkursu jest wykonanie pracy na jeden z tematów:

«Moje pierwsze spotkanie z Polską»,
«Co wiem o naszym zachodnim sąsiedzie?»,
«Jak widzę wspólną przyszłość Ukrainy i Polski?»,
«Jak obchodzi się Święto Konstytucji 3 Maja w Polsce?»,
«Wspólna przestrzeń historyczna Ukrainy i Polski».

Konkurs jest przeznaczony dla każdego, kto interesuje się polską i ukraińską historią. Prace należy przesłać do **1 maja 2016 r.** na adres e-mail: ckesrowne@gmail.com. W sprawach organizacyjnych prosimy zwracać się pod numer 0501507244 lub 0680380300. Podsumowanie konkursu i wyróżnienie laureatów odbędzie się w dniu **5 maja 2016 r.** w Rówieńskiej Obwodowej Uniwersalnej Bibliotece Naukowej.

**Культурно-просвітницький центр
імені Томаша Оскара Сосновського у Рівному,
Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека
з нагоди Дня Конституції 3 травня
проводять
конкурс письмових робіт та малюнків**

Конкурсант повинен виконати роботу на одну із запропонованих тем:

«Моє перше знайомство з Польщею»,
«Що я знаю про нашого західного сусіда?»,
«Як я бачу спільне майбутнє України та Польщі?»,
«Як святкують День Конституції 3-го травня в Польщі?»,
«Спільний історичний простір Польщі та України».

Конкурс розрахований на всіх, хто цікавиться польською та українською історією. Конкурсні роботи необхідно надіслати до **1 травня 2016 р.** на електронну адресу: ckesrowne@gmail.com. З організаційних питань просимо звертатися за телефонами: 0501507244, 0680380300. Нагородження переможців відбудеться **5 травня 2016 р.** у Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці.

**Monitor
Wołyński**
**Informacja
wołyńska
Волинська
інформація**

У підземеллях під костелом Святих апостолів Петра і Павла в Луцьку відновлять екскурсії. Нині там тривають підготовчі роботи. Квитки на екскурсію можна буде придбати в касі замку.

W Łucku zostaną wznowione wycieczki do podziemi kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Obecnie trwają tu prace przygotowawcze. Bilety można będzie kupić w kasie Łuckiego Zamku.

Над Луцьком щодня літають бомбардувальники та військово-транспортні літаки. У місті тривають планові навчальні польоти за курсом бойової підготовки льотного складу Повітряних сил України.

Nad Łuckiem codziennie latają bombowce i wojskowe samoloty transportowe. W ramach kursu szkoleniowego dla lotników trwają tu manewry Sił Powietrznych Ukrainy.

Від початку АТО загинули 160 солдатів із Волині. Близько 20 військових вважаються зниклими безвісти. У полоні досі залишається Володимир Гізун із Старовижівського району.

Od początku wojny na wschodzie Ukrainy zginęło 160 żołnierzy z Wołynia. Los ok. 20 żołnierzy nie jest obecnie znany. W niewoli przebywa Wołodymyr Gizun z rejonu starowżywskiego.

13–23 квітня у Волинській обласній науковій бібліотеці імені Олени Пчілки відбувається виставка скульптур «Торкуючись, бачу: великі українці». Вона унікальна тим, що завдяки звуковому супроводу та опису, виконаному шрифтом Брайля, дозволяє незрячим зрозуміти, як виглядали деякі відомі українці.

13–23 kwietnia w Naukowej bibliotece imienia Ołeny Pczółki w Łucku eksponowana jest wystawa rzeźb «Widzę przez dotyk: wielcy Ukraińcy». Do każdej rzeźby dobrane są nagrania, co wraz z opisem sporządzonym w alfabecie Braille'a pozwala osobom niewidomym zrozumieć, jak wyglądały wybitne postaci.

Біля багатоквартирних будинків у Любомлі планують встановити контейнери для роздільного збирання сміття.

W pobliżu bloków mieszkaniowych w Lubomli planuje się postawienie kontenerów dla segregowania śmieci.

Організатори

Патронат

Медійний патронат

Spotkanie dla pojednania

Представители проекта «Поеднание через трудную память» презентовали в Łucku результаты своей работы, в том числе фотографии свидетелей трагических событий польско-украинской истории. Встреча состоялась 14 апреля.

Проект «Поеднание через трудную память», реализация которого началась в 2012 г., финансируется в рамках программы Музея истории Польши в Варшаве «Патриотизм завтра 2014». Его цель – укрепление польско-украинских взаимных отношений и сотрудничества в сфере исторических исследований, информирование о примерах взаимной помощи и сотрудничества украинцев и поляков в период чисток этнических на Волыни и в Галиции Восточной в 1943–1945 гг., акции «Висла» в 1947 г. и акции репрессивных. Целью инициативы является преодоление негативных стереотипов национальных и развитие диалога между украинской и польской сторонами.

Деятельность проекта представила на встрече с жителями Łucka его координаторка Александра Зінчук, которая подчеркнула, что нужно спешить, чтобы успеть получить ценную информацию непосредственно от еще живущих свидетелей трагических событий. Она сообщила, что во время экспедиции в Польшу и на Украину студентам удалось собрать документацию, в том числе примеры взаимной помощи и сотрудничества украинцев и поляков в период чисток этнических на Волыни и в Галиции Восточной в 1943–1945 гг., акции «Висла» в 1947 г. и акции репрессивных. В разговорах старшие жители рассказали волонтерам также о случаях, когда украинцы и поляки спасали друг друга, скрываясь в своих домах.

Историк Сергий Гладышук, участник проекта, говорил, что во время экспедиции наибольшее впечатление на него произвело то, как люди рассказывали о фактах помощи, преследовании родственников, соседей, друзей или вообще незнакомых людей: «Для них это была обычная история, а не героический подвиг». Он добавил, что: «В нашей истории мы говорим о трагедиях, преступлениях, а были также и положительные аспекты, факты взаимной помощи и сотрудничества, на которые стоит обратить внимание».

Организаторы напомнили собравшимся об успехах проекта, в том числе о опубликованной в 2013 г. книге «Поеднание через трудную память. Волынь 1943», которая содержит почти 150 рассказов о событиях во время экспедиции и информировали, что будут работать также над поиском воспоминаний об акции «Висла».

Aleksandra Zińczuk обратила также внимание на то, что среди цветных фотографий выставки, на которых свидетели трагических событий, есть одно черно-белое фото. Оно принадлежит проекту, его координатору со стороны украинской стороны, историка, политолога Юрия Матущака, который погиб под Іловою 28 августа 2014 г. как солдат добровольческого батальона.

Встреча с координаторами и волонтерами проекта «Поеднание через трудную память» в Галерии Искусств Прекрасных Волынской Организации Национального Союза Художников Украины была поддержана Консульством РП в Łucku и Фондом Открытого Пространства. Подобные мероприятия прошли 15 и 16 апреля в Тарнополе и Ровно.

Olga SZERSZEŃ

Зустріч задля поєднання

Представники проекта «Поеднание через тяжелую память» презентуют в Луцке свои наблюдения, в частности светлые моменты трагических событий украинско-польской истории. Встреча состоялась 14 апреля.

В ходе экспедиции в Украину и Польшу студентам удалось задокументировать и примеры взаимного сотрудничества местных жителей с немцами, которые открывают новые стороны польско-украинско-немецких отношений. Опросив стариков, они рассказали о волонтерах и о том, как в случае, когда украинцы и поляки спасали евреев, принимая их в свои дома.

Участник проекта, историк Сергей Гладышук в ходе экспедиции те, как люди рассказывали о фактах помощи, преследовании родственников, друзей или вообще незнакомых людей: «Для них это была обычная история, а не героический подвиг». Он добавил, что: «В нашей истории мы говорим о трагедии, насилии, хотя были и положительные моменты, факты взаимной помощи и сотрудничества, на которые стоит обратить внимание».

Организаторы напомнили присутствующим и о уже реализованных успехах проекта, в частности о изданной в 2013 г. книге «Поеднание через тяжелую память. Волынь 1943», которая содержит почти 150 свидетельств очевидцев, собранных в ходе экспедиции, и сообщили, что будут работать над поиском воспоминаний об операции «Висла».

Олександра Зінчук також звернула увагу присутніх на те, що серед кольорових знімків експозиції, на яких фігурують очевидці історичних подій, є одне чорно-біле фото. На ньому зображений співорганізатор проекту, його координатор із української сторони, історик, політолог Юрій Матущак, який як воїн добровольчого батальйону загинув під Іловою 28 серпня 2014 р.

Зустріч із координаторами та волонтерами проекту «Поеднання через важку пам'ять» у Галереї мистецтв Волинської організації Національної спілки художників України відбулася за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку та фундації «Відкритий терен». Подібні заходи пройшли також у Тернополі та Рівному 15 і 16 квітня відповідно.

Ольга ШЕРШЕНЬ

Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych СВІТОВИЙ З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ-ПОЛОНІСТІВ

Stowarzyszenie «Wspólnota Polska» we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli oraz Kongresem Oświaty Polonijnej organizuje w dniach 16–19 czerwca VI Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych.

Zjazd będzie kontynuacją i nawiązaniem do tradycji corocznych spotkań pedagogów polonijnych odbywających się od roku 2010 w Ostródzie na Mazurach.

Światowe Zjazdy Nauczycieli polonijnych mają charakter konferencji metodycznych z udziałem przedstawicieli instytucji oraz urzędów centralnych, profesorów wyższych uczelni oraz nauczycieli, dyrektorów szkół i prezesów oświatowych organizacji polonijnych.

Oprócz wykładów, warsztatów i paneli przewidziany jest program towarzyszący dedykowany wydarzeniom i postaciom, którym rok 2016 poświęcony jest szczególnie ze względu na przypadające rocznice.

www.odnswp.pl

P. S.: Zapoznać się z Listem od organizatorów, pobrać formularz zgłoszeniowy i program można na stronie <http://odnswp.pl/wschod-zachod-laczy-nas-polska-vi-swiatowy-zjazd-nauczycieli-polonijnych/>.

Товариство «Польська спільнота» у співпраці з Центром удосконалення вчителів та Конгресом полонійної освіти 16–19 червня організовує VI Світовий з'їзд учителів-полоністів.

З'їзд буде продовженням щорічних зустрічей педагогів-полоністів, які з 2010 р. проходять в Остроді на Мазурах.

Світові з'їзди вчителів-полоністів відбуваються у формі методичних конференцій за участю представників інституцій та центральних органів влади, викладачів вищих навчальних закладів, учителів, директорів шкіл, керівників освітніх полонійних організацій.

Окрім лекцій, майстер-класів та дискусійних панелей, заплановано програму заходів, присвячених подіям і постатям, вшанування річниць котрих відбувається у 2016 р.

www.odnswp.pl

Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych
„Wschód, Zachód - Łączy nas Polska”
OSTRÓDA 16-19 czerwca 2016 r.

P. S.: Ознайомитися з листом від організаторів, завантажити формуляр заявки та програму з'їзду можна на сайті: <http://odnswp.pl/wschod-zachod-laczy-nas-polska-vi-swiatowy-zjazd-nauczycieli-polonijnych/>.

Osadnicy z Tajkurów

O losach polskich osadników z miejscowości Tajkury w rówieńskim rejonie obwodu rówieńskiego napisała w swoich wspomnieniach Wincentyna Sobierajska.

W czasie badań historii wsi Tajkury w rejonie rówieńskim obwodu rówieńskiego, zauważyliśmy, że miejscowi, którzy od dawna tu mieszkają, często wspominają o swoim życiu obok polskich osadników. Interesując się tym tematem, postanowiliśmy poszukać ludzi, którzy mogliby wiarogodnie opowiedzieć o rodzinach wołyńskich osadników i ich dalszych losach. Przez polskich wolontariuszy Towarzystwa dla Natury i Człowieka w Lublinie udało się nam poznać wnuka polskiego osadnika z Tajkurów Rodgera Watkinsa. Z kolei, on przekazał nam wspomnienia swojej matki Wincentyny Sobierajskiej, która w 1940 r. podczas zesłania na Syberię miała 14 lat. W swoich wspomnieniach pisze ona o życiu w Tajkurach, o relacjach pomiędzy osadnikami i ukraińskimi rodzinami, o dalszym losie niektórych rodzin osadników po zesłaniu z Tajkurów. O tym właśnie chcemy opowiedzieć poniżej.

1921 r. w Tajkurach nadano ziemię 26 polskim osadnikom. Byli to przeważnie weterani wojny polsko-bolszewickiej, którzy dostali grunty za udział w bitwie pod Warszawą. Wielu z nich było rannych. Po przyjeździe do wioski, zaczęli budować swoje domy i rozwijać gospodarstwo. W większości byli to ludzie samotni, więc zakładali rodziny już po osiedleniu na Wołyniu.

Ukraińcy w Tajkurach początkowo byli nieufnie nastawieni do osadników, ale później zaprzyjaźnili się z nimi, i nawet teraz wszyscy ciepło wspominają czasy wspólnego mieszkania we wsi. Osadnicy zajmowali się głównie rolnictwem.

Jak wspomina Wincentyna Sobierajska, jednym z jej sąsiadów był Wiktor Chojna. Jego podwórko znajdowało się po lewej stronie od posesji Sobierajskich. Wiktor Chojna był wojskowym katolickim kapłanem. Kiedy przeniósł się do Tajkurów, spotkał tam Ukrainkę Olę, rodzina której

była właścicielem jednego ze sklepów we wsi. Wiktor zakochał się w dziewczynie, zrezygnował z kapłaństwa i ożenił się z Olgą. Urodziły im się dwie córki. Wszystkie miejscowe dzieci przyjaźniły się ze sobą, Olga zapraszała ich do siebie w gości i częstowała ciastkami i słodyczami. Oczywiście, Wiktor Chojna nigdy już nie wrócił do kościoła, dlatego w Tajkurach były rodziny osadników, które z pogardą traktowały jego rodzinę. Ale większość mieszkańców wsi miała do nich przyjazne nastawienie, ponieważ byli cichymi, serdecznymi, porządnymi ludźmi i dobrze prowadzili swoją gospodarkę.

Naprzeciwko gospodarstwa Sobierajskich mieszkała rodzina osadników Podhorodeckich. Właściciel był człowiekiem wykształconym, wysoko cenił relacje z Ukraińcami i często pomagał mieszkańcom Tajkurów w radzeniu z ich problemami. Dzieci obu rodzin przyjaźniły się ze sobą. Pani Podhorodecka była matką chręstną Łucji Sobierajskiej. Syna Podhorodeckich Andrzeja nazywano na wsi «prawdziwym szpiegiem», ponieważ chodził w długim płaszczu z białym szalikiem. Drugi ich syn, Roman, po II wojnie światowej został księdzem katolickim we Francji, a następnie w latach 50-tych XX wieku przeniósł się do Polski, gdzie zmarł w 2009 r.

Rodziny Sobierajskich, Chojnów i Podhorodeckich razem ze wszystkimi innymi rodzinami tajkurskich osadników zostały wywiezione na Syberię 10 lutego 1940 r. Zostali uratowani dzięki Armii Andersa, z którą przeszli długą drogę i później zamieszkali w różnych krajach. Te rodziny utrzymują do dziś kontakt między sobą.

Tetiana MINENKO,
pracownik naukowy Wydziału Historii
Rówieńskiego Obwodowego Muzeum Krajoznawczego

Осадники з Тайкурів

Про долі польських осадників із села Тайкури Рівненського району Рівненської області написала у своїх спогадах Вінсентина Соберайська.

Досліджуючи історію села Тайкури, ми звернули увагу на те, що місцеві старожили часто згадують про своє життя поряд із польськими осадниками. Зацікавившись цією темою, вирішили розшукати тих людей, які могли б щось достеменно розповісти про сім'ї волинських осадників та їхні подальші долі. Через польських волонтерів «Товариства для природи і людини» з Любліна нам вдалося познайомитися з внуком польського осадника з Тайкурів Роджером Ваткінсом. Він у свою чергу передав нам спогади своєї мами Вінсентини Соберайської, якій у 1940 р. під час виселення до Сибіру було 14 років. У спогадах вона пише про життя в Тайкурах, про відносини між осадниками та українськими сім'ями, про подальшу долю деяких осадницьких родин після виселення із села. Про це й хочемо розповісти.

У 1921 р. у Тайкурах отримали землю 26 польських осадників. Здебільшого це були ветерани польсько-більшовицької війни, яких нагородили землею за участь у битві під Варшавою. Багато хто з них мав поранення. Приїхавши в село, вони почали зводити свої будинки, розвивати господарство. Більшість із них були неодруженими, тому заводили сім'ї, вже поселившись на Волині.

Укraiнці в Тайкурах спочатку з пересторогою ставилися до осадників, але згодом між ними встановилися досить дружні стосунки, і нині всі з теплом згадують часи їхнього проживання в селі. Осадники займалися переважно сільським господарством.

За словами Вінсентини Соберайської, одним із їхніх сусідів був Віктор Хойна. Його двір знаходився зліва від господарства Соберайських. Віктор Хойна був військовим католицьким священиком. Коли він переїхав до Тайкур, зу-

стрів там українку Ольгу, родина якої володіла одним із сільських магазинів. Віктор закохався в дівчину, залишив сан священника та одружився з нею. В подружжя народилися дві доньки. Всі місцеві діти дружили між собою, Ольга запрошувала їх до себе в гості, пригощала пирогами й солодощами. Звичайно, після такого одруження Віктор Хойна не повернувся до костелу, тому в Тайкурах були сім'ї осадників, які зневажливо ставилися до його родини. Але більшість сільських жителів із теплом відгукувалися про цю сім'ю, адже вони були мирними, приємними, порядними людьми і добре вели свої справи.

Навпроти господарства Соберайських жила родина осадників Подгородецьких. Господар був освіченою людиною, цінував стосунки з українцями й часто допомагав тайкурцям у вирішенні їхніх проблем. Діти з обох родин товаришували між собою. Пані Подгородецька була хрещеною матір'ю Луції Соберайської. Анджее, сина Подгородецьких, в селі називали «справжнім шпигуном», бо він ходив у довгому пальто з білим шарфом. Інший їхній син, Роман, після Другої світової війни став католицьким священиком у Франції, згодом, у 50-х рр., переїхав до Польщі, де помер у 2009 р.

Сім'ї Соберайських, Хойна та Подгородецьких разом зі всіма іншими родинами тайкурських осадників вивезли до Сибіру 10 лютого 1940 р. Із заслання їх визволили під час формування Армії Андерса, з якою вони пройшли довгий шлях. Ці родини пізніше оселилися в різних країнах світу та підтримують зв'язок дотепер.

Тетяна МІНЕНКО,
науковий співробітник відділу історії
Рівненського обласного краєзнавчого музею

Wiosenne porządkowanie polskich grobów Весняне прибирання польських могил

Dwa dni członkowie Towarzystwa Kultury Polskiej, harcerze 1 Kowelskiej Drużyny Harcerskiej i uczniowie Szkoły Polskiej w Kowlu porządkowali groby polskie na dwuwyznaniowym cmentarzu rzymskokatolickim i prawosławnym.

Została oczyszczona kwatera polskich żołnierzy poległych w wojnie polsko-bolszewickiej w latach 1919–1920, groby harcerskie, kwatera policjantów poległych na służbie w latach 1919–1940 oraz kwatera grobów dzieci. Niektóre nagrobki na tym cmentarzu oraz pomnik Chrystusa wymagają pilnej renowacji.

W związku z przycinaniem drzew na pewno trzeba będzie przyjąć jeszcze raz, a potem będzie można pomalować na biało wszystkie nagrobki i założyć biało-czerwone wstążki.

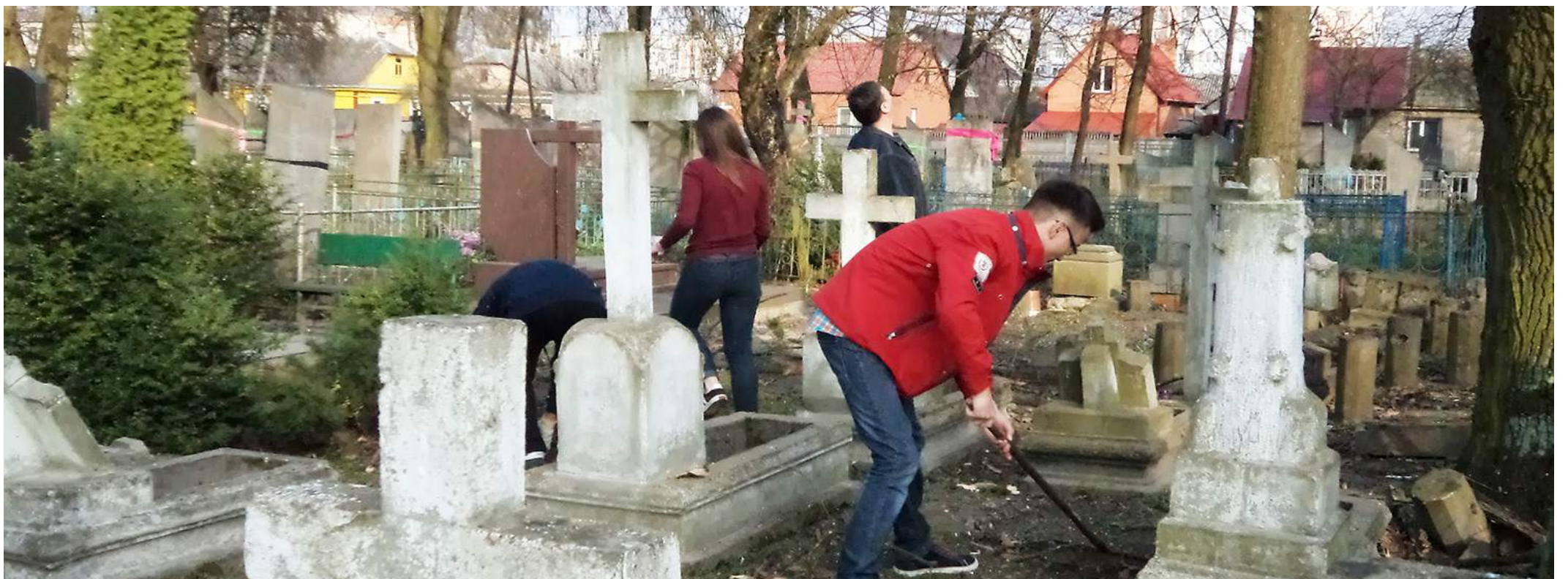
Wiesław PISARSKI,
nauczyciel przysłany przez ORPEG
do pracy dydaktycznej w Kowlu

Dwa dni члени Товариства польської культури, харцери з 1-го ковельського харцерського загону та учні польської школи в Ковелі прибирали польські могили на спільному римо-католицькому й православному кладовищі.

Молодь впорядкувала поховання польських солдатів, полеглих у польсько-більшовицькій війні в 1919–1920 рр., поліцейських, що загинули на службі в 1919–1940 рр., а також могили харцерів та дітей. Деякі nagrobki на цьому кладовищі та скульптура Ісуса Христа потребують негайної реставрації.

Оскільки під час прибирання підрізали дерева, потрібно буде прийти ще раз, щоб завершити роботу, а пізніше пофарбувати всі nagrobki та пов'язати на них біло-червоні стрічки.

Беслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель польської мови,
скерований у Ковель організацією ORPEG

Учніowie stanęli do konkursu recytatorskiego

Учні позмагалися в декламаторстві

Jubileuszowy, bo już XV Miejski Konkurs Recytatorski im. Juliusza Słowackiego odbył się 8 kwietnia 2016r. w Gimnazjum Nr 4 im. Modesta Lewickiego w Łucku. Najważniejszym celem tego konkursu jest propagowanie polskiej twórczości poetyckiej wśród uczniów uczących się języka polskiego na Ukrainie.

Ювілейний XV Міський декламаторський конкурс імені Юліуша Словацького відбувся 8 квітня 2016 р. у гімназії № 4 імені Модеста Левицького в Луцьку. Головна мета цього конкурсу – пропагування польської поетичної творчості серед учнів, які вивчають польську мову в Україні.

Konkurs otworzyła Switłana Zinczuk – inicjatorka całego przedsięwzięcia. Konsul Elżbieta Zielińska podziękowała gospodarzowi Gimnazjum Nr4 dyrektorowi Aleksandrowi Myszkowcowi za możliwość organizacji konkursu w szkole i za dotychczasową współpracę na rzecz języka polskiego. Gościem honorowym była również Oksana Czuchnowa, która reprezentowała Kuratorium Oświaty w Łucku.

Do konkursu stanęło 51 uczniów w dwóch kategoriach wiekowych: młodszą grupą to dzieci od 9 do 13 lat i młodzież 14–18 lat. Dobór tekstu, staranność wymowy i umiejętności interpretacyjne, to główne kryteria, którymi kierowało się jury przy ocenie występów. W skład jury weszły nauczycielki języka polskiego: Jadwiga Demczuk delegowana przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą – jako przewodnicząca, Switłana Zinczuk nauczycielka z Gimnazjum Nr 4, Olena Trubnikowa ze szkoły Nr 1, Wita Bugajewa ze szkoły Nr 21 i Jarosława Bojko ze szkoły Nr 18.

Należy podkreślić, że poziom tegorocznego konkursu był bardzo wysoki. Pojawili się utwory różnych autorów, m.in.: Anny Kamińskiej, Wisławy Szymborskiej, Małgorzaty Hillar, Ewy Lipskiej, Władysława Broniewskiego, Tadeusza Kuśbickiego, Jana Twardowskiego, Janusza Korczaka czy Adama Asnyka, a uczniowie sięgnęli po wiersze mało znane o szczególnej wartości. Do następnego etapu, czyli Obwodowego Konkursu Recytatorskiego im. Juliusza Słowackiego, który odbędzie się w Łucku 15 kwietnia zakwalifikowały się: Eleonora Szwec (szkoła nr 4), Sofia Żugan (nr 10), Olena Kulisz (nr 21), Julia Michaliuk (nr 1), Tetiana Smiałko (nr 4), Switłana Borysiuk (nr 4), Switłana Mucha (nr 4), Iwanna Bober (nr 7), Oleksandra Safatiuk (nr 19), Weronika Ostapczuk (nr 21) i Sofia Ostapiuk (nr 23).

Wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i książki. Wyjątkowo serdeczne podziękowania złożono na ręce nauczycieli języka polskiego, którzy motywują swoich uczniów do poznawania polskiej literatury poprzez udział w takim konkursie.

W organizację konkursu zaangażowane były następujące podmioty: Wołyńskie Zjednoczenie Nauczycieli Polskich na Ukrainie im. Gabrieli Zapolskiej, Konsulat Generalny RP w Łucku, Kuratorium Oświaty w Łucku i Dyrekcja Gimnazjum Nr 4 im. Modesta Lewickiego.

Finał XV Konkursu Recytatorskiego odbędzie się 13 maja 2016 r. w Krzemieńcu – miejscu urodzenia Juliusza Słowackiego, jednego z największych polskich poetów.

MW

Zachód відкриła його inicjatorka Switłana Zinczuk. Konsul Elżbieta Zielińska podziękowała dyrektorowi gimnazjum № 4 Oлександру Мишковцю за можливість організації конкурсу в школі та за попередню співпрацю в рамках підтримки польської мови. Почесним gościem була також Oksana Czuchnowa z управління освіти Луцької міської ради.

У конкурсі взяв участь 51 учень. Учасники виступили у двох вікових категоріях: молодшій (діти від 9 до 13 років) та старшій (молодь 14–18 років). Вибір твору, старанність вимови й майстерність інтерпретації – основні критерії, за якими журі оцінювало виступи. До його складу ввійшли вчителі польської мови: голова журі Ядвіга Демчук, скерована організацією OPREG, Switłana Zinczuk z gimnazjum № 4, Olena Trubnikowa зі школи № 1, Wita Bugajewa зі школи № 21 i Jarosława Bojko зі школи № 18.

Варто підкреслити, що рівень цьогоорічного конкурсу був дуже високим. На ньому зазвучали твори таких авторів, як Анна Каменська, Віслава Шимборська, Малгожата Хілар, Ева Ліпська, Владислав Броневський, Тадеуш Кубяк, Ян Твардовський, Януш Корчак та Адам Асник. Учні представили їхні маловідомі вірші з особливим змістом. До наступного, обласного, етапу Декламаторського конкурсу імені Юліуша Словацького, який відбудеться 15 квітня в Луцьку, пройшли Елеонора Швець (школа № 4), Софія Жуган (№ 10), Олена Куліш (№ 21), Юлія Михалюк (№ 1), Тетяна Смялко (№ 4), Switłana Борисюк (№ 4), Switłana Муха (№ 4), Іванна Бобер (№ 7), Oleksandra Сафатюк (№ 19), Вероніка Остапчук (№ 21) i Софія Остап'юк (№ 23).

Усі учасники отримали відзнаки та книги. Особлива подяка прозвучала на адресу вчителів польської мови, які мотивують своїх учнів до пізнання польської літератури завдяки участі в такого роду конкурсах.

До організації заходу долучилися Волинське об'єднання вчителів польської мови в Україні імені Габрієлі Запольської, Генеральне консульство РП у Луцьку, управління освіти Луцької міської ради та дирекція Луцької гімназії № 4 імені Модеста Левицького.

Фінал XV Декламаторського конкурсу відбудеться 13 травня 2016 р. у Кременці, де народився один із найвизначніших польських поетів Юліуш Словацький.

BM

Recytacje w Tarnopolu

Obwodowe eliminacje konkursu recytatorskiego im. Juliusza Słowackiego przeprowadzono 18 kwietnia w Polonijnym Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym w Tarnopolu.

W konkursie wzięło udział 22 uczestników – uczniów szkół sobotnio-niedzielnich działających przy Polonijnym Stowarzyszeniu Kulturalno-Oświatowym w Tarnopolu, Towarzystwie Kultury Polskiej im. Ks. Bronisława Mireckiego w Podwołoczyskach, Polsko-Ukraińskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo im. Adama Mickiewicza w Czortkowie, Polskim Kulturalno-Oświatowym Towarzystwie Obwodu Tarnopolskiego oraz Centrum Kultury i Języka Polskiego w Czortkowie.

Jurorzy – Mieczysław Łazuk i Dorota Prążyńska, nauczyciele skierowani przez ORPEG, oraz Natalia Łobas, docent na Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym w Tarnopolu – wybrali 6 zwycięzców w dwóch kategoriach wiekowych. W młodszej kategorii wiekowej zwyciężyli Nazar Babyn (I miejsce, Polsko-Ukraińskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo im. Adama Mickiewicza w Czortkowie), Władysława Bocian (II miejsce, Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo

Obwodu Tarnopolskiego), Anastazja Iwanciw (III miejsce, Centrum Kultury i Języka Polskiego w Czortkowie). Laureatami w starszej kategorii wiekowej zostały Halina Demkowycz (I miejsce, Centrum Kultury i Języka Polskiego w Czortkowie), Salomea Tabaczak (II miejsce, Polsko-Ukraińskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo im. Adama Mickiewicza w Czortkowie) oraz Albina Zielińska (Towarzystwo Kultury Polskiej im. Ks. Bronisława Mireckiego w Podwołoczyskach).

Jurorzy podkreślili wysoki poziom przygotowania uczniów oraz ich zamiłowanie polską poezją i kulturą. Wszyscy zwycięzcy wraz ze swoimi nauczycielami z niecierpliwością czekają na finał konkursu, który odbędzie się 13 maja w Krzemieńcu.

Maryna WOJNOWA

Декламації в Тернополі

Обласний відбірний декламаторський конкурс імені Юліуша Словацького було проведено 18 квітня в Тернопільському культурно-просвітницькому полонійному товаристві.

У конкурсі взяли участь 22 учасники – учні суботньо-недільних шкіл, які діють при Тернопільському культурно-просвітницькому полонійному товаристві, Товаристві польської культури імені отця Броніслава Мірецького в Підволочиську, Польсько-українському культурно-освітньому товаристві імені Адама Міцкевича у Чорткові, Польському культурно-освітньому товаристві Тернопільської області й Центрі польської мови та культури в Чорткові.

Члени журі, Мечислав Лазук і Дорота Пронжинська, вчителі, скеровані в Україну Організацією розвитку польською освіті за кордоном, та Наталя Лобас, доцент Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, вибрали шість переможців у двох вікових категоріях. У молодшій віковій категорії перемогли Nazar Babyn (I місце, Польсько-українське культурно-освітнє товариство імені Адама Міцкевича у Чорт-

кові), Владислава Боцяні (II місце, Польське культурно-освітнє товариство Тернопільської області), Анастасія Іванців (III місце, Центр польської мови та культури в Чорткові). Laureatami в старшій віковій категорії стали Галина Демкович (I місце, Центр польської мови та культури в Чорткові), Соломія Табачак (II місце, Польсько-українське культурно-освітнє товариство імені Адама Міцкевича у Чорткові) та Альбіна Зелінська (Товариство польської культури імені отця Броніслава Мірецького в Підволочиську).

Члени журі відзначили високий рівень підготовки учнів, а також їхнє захоплення польською поезією та культурою. Всі переможці разом зі своїми вчителями з нетерпінням чекають на фінал конкурсу, що відбудеться 13 травня у Кременці.

Марина ВОЙНОВА

Informacje Lubelskie

Lubelskie pożegnało byłą Premier Rządu RP, posłankę ze Świdnika, Zytę Gilowską. Uroczystości pogrzebowe, z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, Premier RP Beaty Szydło i wielu innych dostojników państwowych, a także Kościoła Katolickiego, odbyły się w Świdniku – mieście rodzinnym Zyty Gilowskiej. Na uroczystości żałobnej Prezydent RP Andrzej Duda odznaczył pośmiertnie Zytę Gilowską Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie odebrał syn zmarłej, Paweł Gilowski, dyrektor generalny w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim. Słowo pożegnalne wygłosiła Premier RP Beata Szydło. Podkreśliła, że zmarła była dla niej zawsze wzorem mądrego człowieka, doskonałego polityka.

W Deputyczach Królewskich podczas Pikniku Lotniczego zorganizowanego z okazji 15-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, jednej z dwóch uczelni w kraju, które kształcą pilotów, pokazana będzie, oczywiście w inscenizacji, bitwa lotnicza. Impreza odbędzie się w dniach 11 i 12 czerwca b.r. Lotnisko w Deputyczach jest obiektem tej szkoły i tu obecnie trwają intensywne przygotowania do tej imprezy.

Ponad 53 tys. wniosków, w ramach programu «Rodzina 500+» złożyli dotąd mieszkańcy województwa lubelskiego. W kwietniu Lubelskie otrzymało na ten cel 60 mln złotych. Zasada wypłaty jest jednakowa. Za każde drugie dziecko rodzina, niezależnie od swoich zarobków, otrzymuje 500 złotych. Za pierwsze dziecko, jeśli członek rodziny nie ma więcej miesięcznie, aniżeli 800 złotych, a w przypadku pierwszego dziecka, które jest niepełnosprawne, rodzina otrzyma na niego 500 złotych, jeśli na rodzica przypada nie więcej, niż 1300 złotych zarobku miesięcznie.

Polska przygotowuje się do tegorocznych Światowych Dni Młodzieży. Główne uroczystości odbędą się w lipcu w Krakowie, ale do przyjazdu pielgrzymów przygotowują się różne regiony, w tym także Lubelskie. Wiele przyjezdnych już zapowiedziało swoje odwiedziny w diecezjach zamojsko-lubaczowskiej, lubelskiej i siedleckiej. W Lublinie punktem centralnym będzie spotkanie w dniu 23 lipca na stadionie «Arena». Swoją udział w nim zapowiedziało 16 tys. przyjezdnych. Lubelskie najwięcej gości będzie miało z Belgii i z Francji. Cudzoziemcy zamieszkają w mieszkaniach prywatnych w Lublinie, Lubartowie, Kraśniku, Krasnymstawie, Puławach.

Rozpoczęto od dawna zapowiadaną przebudowę Placu Litewskiego w centrum Lublina. To będzie prawdziwa rewolucja. Cały obszar od gmachu Poczty Głównej do uczelnianych budynków następnie od hotelu Europa do ulicy 3 Maja będzie strefą niedostępną dla samochodów. Całkiem nowe kamienne nawierzchnie, zmieniony układ alejek i liczne fontanny. Całość ma być gotowa za rok, już w pierwszej połowie 2017 r. Przebudowa placu będzie kosztować 48 mln złotych.

45 tys. kilometrów, 40 państw, 5 kontynentów i jeden lubelski ciągnik Ursus, wyprodukowany w Lublinie – taki pomysł na kolejne okrążenie globu ziemskiego Ursusem zaprezentował Lublinianin Marcin Obalek. Dotąd ciągnikiem Ursus przejechał po drogach i bezdrożach Ameryki Południowej 20 tys. kilometrów. Był w Urugwaju, Chile, Boliwii i Peru.

W Lubelskim każdego roku odbywa się akcja «Sadzonki za makulaturę». W 2015 r. zebrano w całym województwie 30 ton makulatury, by dostawcom wydać tysiące sztuk sadzonek sosny, świerku, modrzewia, dębu, jarzębiny, wiązu czy drzewek ozdobnych. W tym roku wydano już 6 tys. sadzonek.

8 kwietnia na całym świecie obchodzony był Międzynarodowy Dzień Romów. W atrakcyjny sposób uczcił go Teatr Muzyczny w Lublinie. Do wystawianej od pewnego czasu operetki «Baron Cygański» Johanna Straussa zaprosił Romów, na przykład rodowitą Cygankę – aktorkę Elenę Rutkowską. Występ był nadzwyczaj udany, a teatr pękał «w szwach».

W Lubelskim powstają nowe ферmy wiatrowe. W tym roku budowę 16 elektrowni wiatrowych zakończyła firma Aldesa Nowa Energia. Instalacja o mocy 51,2 MW będzie zasilac w energię planowane w Lublinie centrum handlowe kupione przez grupę IKEA. Mieszkańcy, na których to terenach, stoją wiatraki, otrzymają rocznie 20 tys. złotych.

W Kraśniku przybywa miejsc pracy. W mieście niedawno ruszył zakład produkcji wyrobów farmaceutycznych MSFarma, w maju swój pierwszy zakład w Polsce otworzy kanadyjska firma Cyclone, specjalizująca się na produkcji części do samolotów Bombardier, Boeing czy Airbusa. Coraz więcej przedsiębiorstw chce inwestować w kraśnickiej strefie ekonomicznej. Obecnie władze podpisały umowy na budowę tu przetwórci owoców, zakładu produkującego stolarkę okiennodrzwiową, wiejskiego młyna. Trwają rozmowy z dalszymi siedmioma firmami.

55 kg bursztynu znaleźli w akumulatorach samochodu funkcjonariusze Polskiej Służby Celnej na polsko-ukraińskim przejściu granicznym w Dołhobyczowie. Z ukrytymi w ten niecodzienny sposób bryłami bursztynu na początku kwietnia wpadł 32-letni Ukrainiec z Włodzimierza Wołyńskiego. Kierowca przekraczał granicę samochodem marki Citroën Berlingo na polskich numerach rejestracyjnych. Wartość bursztynu oszacowano na sumę przekraczającą 100 tys. złotych.

W Polsce każdego roku, od marca do kwietnia włącznie, każdy podatnik rozlicza się z Urzędem Skarbowym i może, oczywiście jeśli chce, przeznaczyć 1 % ze swojego podatku na rzecz instytucji, potrzebującej pomocy finansowej. W ubiegłym roku swój podatek w wysokości 1 % przekazało 54 % podatników z województwa lubelskiego, w skutek czego skierowano na ten cel łącznie ponad 20 mln zł. Najczęściej wspierano Fundację Dzieciom «Zdążyć z pomocą» – w 2015 r. na jej rzecz przekazano 5,5 mln złotych. Blisko 2 mln złotych otrzymało Hospicjum dla Dzieci im. Małego Króla w Lublinie. Po kilkaset tysięcy złotych otrzymały Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym «Słoneczko», Lubelskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych «Hospicjum Dobrego Samarytana», Puławskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych «Hospicjum», Fundacja Studencka «Młodzi-Młodym» i in.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

Люблінщина попрощалася із колишнім прем'єр-міністром польського уряду, депутатом Сейму зі Свідніки Зитою Гільовською. Похоронна церемонія, в якій узяли участь президент Польщі Анджей Дуда, прем'єр-міністр Беата Шидло та багато інших державних діячів і представників католицької церкви, відбулася у Свідніку – рідному місті Зити Гільовської. Під час жалобних заходів президент помертню нагородив Зиту Гільовську Великим хрестом ордена «Відродження Польщі». Нагороду отримав син померлої – Павел Гільовський, генеральний директор у Люблінському воєводському управлінні. Прощальне слово виголосила прем'єр-міністр Польщі Беата Шидло. Вона підкреслила, що померла завжди була для неї зразком мудрої людини та досконалого політика.

У Депутичах Крулевських під час «Авіаційного пікніку», що відбудеться з нагоди 15-річчя Державної професійної школи в Холмі, одного із двох внз країни, де здійснюють підготовку пілотів, покажуть інсценізацію авіаційної битви. Захід відбудеться 11 і 12 червня цього року. Лєтовіще в Депутичах – один із об'єктів школи, нині там тривають інтенсивні приготування до заходу.

Понад 53 тис. заяв уже подали жителі Люблінського воєводства в рамках програми «Сім'я 500+». У квітні Люблінщина отримала на її реалізацію 60 млн злотих. Правила виплати передбачають, що за кожну другу дитину сім'я, незалежно від заробітків, одержує 500 злотих. На першу дитину родина теж отримує допомогу, якщо на члена сім'ї не припадає щомісяця більше, аніж 800 злотих. У випадку народження першої неповносправної дитини сім'я одержує на неї 500 злотих, якщо на кожного з батьків не припадає місячний заробіток більший, ніж 1300 злотих.

Польща готується до цьогорічних Світових днів молоді. Головні урочистості пройдуть у липні в Кракові, але до приїзду паломників готуються різні регіони, зокрема й Люблінщина. Багато осіб, що планують приїхати, вже повідомили, що відвідають Замойсько-Любачовську, Люблінську та Сєдлецьку дієцєзії. У Любліні основною подією буде зустріч 23 липня на стадіоні «Арена». Свою участь у ній підтвердили 16 тис. приїжджих. Найбільше гостей Люблінщина прийматиме з Бєльгії та Франції. Іноземці проживатимуть у приватних помешканнях Любліна, Любартова, Красніка, Краснистава, Пулав.

Розпочали вже давно обіцяну перебудову Литовської площі в центрі Любліна. Уся територія від будинку Головної пошти до навчальних корпусів, а також від готелю «Європа» до вулиці 3 Травня буде зоною, недоступною для автомобілів, із абсолютно новим кам'яним покриттям, зміненою системою алейок і численними фонтанами. Усе має бути готове через рік, вже в першій половині 2017 р. Вартість перебудови площі становитиме 48 млн злотих.

45 тис. км, 40 держав, 5 континентів і один люблінський трактор «Ursus», виготовлений у Любліні, – таку ідею для чергової навколосвітньої наземної подорожі представив люблінянин Марцін Обалек. Донині трактором «Ursus» він проїхав 20 тис. км дорогами і бездоріжжям Південної Америки, побувавши, зокрема, в Уругваї, Чилі, Болівії та Перу.

На Люблінщині щороку відбувається акція «Саджанці за макулатуру». У 2015 р. в усьому воєводстві 30 т макулатури обміняли на тисячі саджанців сосни, ялини, модрина, дуба, горобини, в'язу та декоративних дерев. У цьому році здавачам макулатури вже видали 6 тис. саджанців.

8 квітня в усьому світі відзначили Міжнародний день ромів. По-особливому його вшанував Музичний театр у Любліні. На опереті «Циганський барон» Йоганна Штрауса, яку вже презентували раніше, запросили ромів, зокрема відому акторку Елену Рутковську. Виступ вдався, і театр був переповненим.

На Люблінщині виникають нові вітрові ферми. У цьому році будівництво 16 вітрових електростанцій завершила фірма «Aldesa Nowa Energia». Заплановано, що обладнання потужністю 51,2 МВт постачатиме енергію для люблінського торговельного центру, купленого групою «IKEA». Жителі, на території котрих розміщено вітряки, отримають за рік 20 тис. злотих.

У Красніку з'являються нові робочі місця. У місті недавно відкрили фабрику з виробництва фармацевтичних препаратів «MSFarma». У травні свій перший виробничий заклад у Польщі відкриє канадська фірма «Cyclone», яка спеціалізується на виготовленні запчастин до літаків «Bombardier», «Boeing» та «Airbus». Усе більше підприємств хочуть інвестувати в Красніцьку економічну зону. Нині влада підписала договори на будівництво там сільського млина, закладу з переробки фруктів, а також заводу з виготовлення віконно-дверних систем. Зараз тривають перемовини ще із сімома фірмами.

55 кг бурштину знайшли в акумуляторах автомобіля працівники Польської митної служби на польсько-українському прикордонному переході в Долгобичові. З прихованими незвичним способом шматками бурштину на початку квітня спіймали 32-річного українця з Володимира-Волинського. Водій перетинав кордон автомобілем марки «Citroën Berlingo» з польськими державними номерними знаками. Вартість бурштину оцінюють на суму, що перевищує 100 тис. злотих.

У Польщі щороку від березня до квітня включно кожен платник податків звітує податковій інспекції. За власним бажанням він може 1 % податку направити на фінансову допомогу інституції, яка цього потребує. У минулому році свій податок у розмірі 1 % переказали 54 % платників із Люблінського воєводства, в результаті чого на цю мету загалом було спрямовано понад 20 млн злотих. Найчастіше платники податків підтримували фонд дітям «Встигнути з допомогою» – у 2015 р. на його рахунок було переведено 5,5 млн злотих. Приблизно 2 млн злотих отримав Хоспіс для дітей імені Маленького принца в Любліні. По кілька сотень тисяч злотих одержали фонд допомоги неповносправним особам «Сонечко», люблінське товариство приятелів хворих «Хоспіс доброго самаритянина», пулавське товариство приятелів хворих «Хоспіс», студентський фонд «Молоді – молодим» та інші.

Адам ТОМАНЕК

Rosja próbuje zmienić sytuację w Europie

Szef MSZ Witold Waszczykowski w wywiadzie dla niemieckiej telewizji Deutsche Welle ostrzegł przed zagrożeniem ze strony Rosji i zaapelował do NATO o wzmocnienie wschodniej flanki Sojuszu. Zapewnił, że Polska będzie przestrzegać prawa ws. uchodźców.

«Rosja próbuje zmienić sytuację w Europie, a może także poza Europą, chce przekształcić istniejące struktury bezpieczeństwa» – powiedział Waszczykowski. «Moskwa próbuje kreować świat rządzony przez grupę wiodących państw, tak jak to miało miejsce w XIX wieku» – powiedział szef polskiej dyplomacji występujący w programie «Konflikt Zone».

Zwracając uwagę na zagrożenia ze strony Rosji, Waszczykowski przypomniał o konflikcie z Gruzją i wojnie na Ukrainie, a także o manewrach wojsk rosyjskich i białoruskich w latach 2009 i 2014, podczas których ćwiczone ataki jądrowe przeciwko celom w Polsce.

TVN24

Rosja

намагається змінити ситуацію у Європі

Керівник МЗС Вітольд Вашиковський в інтерв'ю для німецького телебачення «Deutsche Welle» застеріг від загрози зі сторони Росії та звернувся до НАТО з проханням зміцнити східний фланг Альянсу. Він запевнив, що Польща дотримуватиметься законодавства щодо біженців.

«Росія намагається змінити ситуацію у Європі, можливо, і поза Європою також, прагне переформувати наявні структури безпеки», – сказав Вашиковський. «Москва хоче створити світ, яким керуватиме група провідних держав, як це було в XIX ст.», – зазначив керівник польської дипломатії під час виступу на програмі «Konflikt Zone».

Звертаючи увагу на загрози зі сторони Росії, Вашиковський нагадав про конфлікт із Грузією та війну в Україні, а також про навчання російських і білоруських військ у 2009 та 2014 р., які відпрацьовували проведення ядерних атак на об'єкти, розташовані в Польщі.

TVN24

Afgańscy talibowie ogłaszają rozpoczęcie wiosennej ofensywy

Tegoroczną kampanię nazwano «Operacja Omar», dla uczczenia pamięci nieżyjącego od trzech lat przywódcy – mułły Omara.

O rozpoczęciu działań zbrojnych talibowie poinformowali za pośrednictwem komunikatu rozesłanego drogą elektroniczną. W dokumencie podkreślono konieczność kontynuowania «dzihadu przeciwko amerykańskim najeźdźcom».

Na początku marca afgańscy talibowie odmówili wzięcia udziału w bezpośrednich negocjacjach pokojowych z władzami w Kabulu i pogrzebali w ten sposób nadzieje rządu na zakończenie konfliktu trwającego od ponad 14 lat.

Obecnie na czele talibów stoi mułła Achtar Mohammed Mansur, pełniący wcześniej funkcję zastępcy mułły Omara.

Polskie Radio 24

Афганські таліби оголошують про початок весняного наступу

Цьогорічна кампанія «Операція Омар» покликана вшанувати пам'ять загиблого три роки тому командувача Мулли Омара.

Про початок збройних дій таліби поінформували за допомогою повідомлення, розісланого електронним шляхом. У документі підкреслено необхідність продовження «джихаду проти американських загарбників».

На початку березня афганські таліби відмовилися брати участь у безпосередніх мирних переговорах із владою в Кабулі, тобто похоронили надію уряду на закінчення конфлікту, що триває понад 14 років.

Нині на чолі талібів стоїть Мулла Ахтар Мохаммад Мансур, котрий раніше виконував функції заступника Мулли Омара.

Polskie Radio 24

Америка́нсько-росы́йски інцидент на Балтыку

Два росы́йские самолоты боевые wielokrotnie przeleciały niedawno поблизу amerykańskiego niszczyciela rakietowego na wodach międzynarodowych na Балтыку; на pokładzie okrętu był polski śmigłowiec. Biały Dom wyraził zaniepokojenie.

Informacje o tym incydencie przekazały amerykańskie osobistości oficjalne, zastrzegając sobie anonimowość. Potwierdził je następnie rzecznik Białego Domu Josh Earnest, mówiąc dziennikarzom na codziennym briefingu, że władze USA wiedzą o tym incydencie i że niepokoi je takie zachowanie.

«Ten incydent (...) jest całkowicie niezgodny z profesjonalnymi normami sił zbrojnych operujących w pobliżu siebie na wodach międzynarodowych i w międzynarodowej przestrzeni powietrznej» – podkreślił Earnest.

Rosyjskie Su-24 przeleciały 20 razy nad niszczycielem USS Donald Cook, zbliżając się na odległość ok. 900 metrów na wysokości

2016

NATOscape

ok. 30 metrów. Z powodu działań Rosjan odwołano zaplanowane operacje lotnicze polskiego śmigłowca na pokładzie niszczyciela – podały źródła agencji AP.

CNN pisze na swej stronie internetowej, również powołując się na anonimową osobistość amerykańską, że w kołach wojskowych pojawiły się spekulacje, iż ze strony Rosjan było to również «przesłanie do Polski». Według «USA Today» jeden z przedstawicieli sektora obronności USA powiedział, że incydent wydarzył się podczas wspólnych ćwiczeń z Polską i innymi krajami NATO na Bałtyku.

Rzeczpospolita

Американсько-російський інцидент у Балтійському морі

Два російські літаки багаторазово пролітали нещодавно поблизу американського ракетного есмінця в міжнародних водах Балтійського моря. На борту судна перебував польський вертоліт. Білий дім висловив занепокоєння.

Інформацію про цей інцидент передали американські офіційні джерела, зберігши анонімність. Згодом це підтвердив речник Білого дому Джош Ернест, повідомивши журналістам під час щоденного брифінгу, що влада США знає про інцидент і її непокоїть така поведінка Росії.

«Цей інцидент (...) абсолютно не відповідає професійними нормам операційних збройних сил, що знаходяться один біля одного в міжнародних водах та міжнародному повітряному просторі», – підкреслив Ернест.

«Російські «Су-24» 20 разів пролетіли над есмінцем «USS Donald Cook», наближаючись до нього приблизно на 900 м на висоті в 30 м. Через дії росіян було відкликано заплановані польоти польського вертольоту на борту есмінця», – поінформували джерела агентства «AP».

«CNN» на своїй Інтернет-сторінці, посилаючись на анонімне американське джерело, пише, що у військових колах виникли спекуляції та що зі сторони росіян це також було «попосланням Польщі». Згідно з інформацією «USA Today», один із представників сектору оборони США заявив, що інцидент трапився під час спільних навчань із Польщею та іншими країнами НАТО у Балтійському морі.

Rzeczpospolita

Elita armii otwiera drzwi

Resort obrony zdecydował o poszerzeniu grona osób, które mogą starać się o służbę wśród komandosów. Na razie pilotażowo otwiera drzwi dla 30 ochotników. – Wojsko, podobnie jak firmy, stara się wybierać chętnych spośród dużej grupy ludzi, to zwiększa szansę na znalezienie dobrych kandydatów – mówi Jarosław Rybak, ekspert ds. bezpieczeństwa, autor książek o komandosach.

Gen. Jerzy Gut, dowódca komponentu wojsk specjalnych, przypomina, że dotąd dla cywilów bez przeszkolenia wojskowego brakowało ścieżki naboru na stanowiska w tego rodzaju oddziałach. – O przyjęcie do służby w naszych szeregach ubiegać się mogli żołnierze z różnych jednostek naszej armii, osoby po przeszkoleniu wojskowym oraz funkcjonariusze innych służb mundurowych – tłumaczy.

Wojska specjalne liczą 3 tys. żołnierzy. Służą oni w jednostkach wojskowych GROM, komandosów z Lublińca, Agat, Nil, Formoza. Wspiera ich 7. Eskadra Działających Specjalnych, w skład której wchodzi śmigłowce gotowe szybko przerzucić komandosów w wybrany rejon.

Specjaliści to nasz «produkt eksportowy», mają bardzo dobrą opinię w NATO i mogą dowodzić operacjami wojsk specjalnych sojuszu. Ścisłe współpracują m.in. z komandosami z USA, Francji i Brazylii. Są także mentorami, czyli nauczycielami, komandosów z Chorwacji i Gruzji.

Polska Agencja Prasowa

Спецвйська відкривають свої двері

Оборонне відомство Польщі вирішило розширити коло осіб, котрі можуть претендувати на службу в рядах спецназу. Поки що в рамках пілотного проекту двері відкрили для 30 добровольців. «Військо, як і фірми, намагаються відбрати охочих із великої групи людей, що збільшує шанс знайти найкращих кандидатів», – говорить експерт у справах безпеки, автор книг про спецназ Ярослав Рибак.

Генерал Ежи Гут, керівник підрозділу спеціальних військ, нагадує, що донині для цивільних баз військової підготовки не було набору на службу в таких підрозділах. «На службу в наших рядах могли претендувати солдати з різних підрозділів армії, особи, що мають військову підготовку, а також військові з інших спеціальних підрозділів», – пояснив він.

Спеціальні війська Польщі нараховують 3 тис. солдатів. Вони служать у спецназі з Люблінця та військових підрозділах: «GROM», «Agat», «Nil», «Formoza». Їх підтримує 7-ма

ескадра спеціальних операцій, до складу якої входять вертольоти, що готові швидко доправити спецназівців у вибраний район.

Спецвйська – це польський «продукт на експорт». Вони мають добру репутацію в НАТО і можуть керувати операціями спеціальних військ Альянсу. Польський спецназ співпрацює зі спецвйськами США, Франції та Бразилії, а також тренує спецназівців із Хорватії та Грузії.

Polska Agencja Prasowa

Szatkowski: jest szansa na satysfakcjonujące decyzje wojskowe NATO ws. naszego regionu

Jest duża szansa, że polityczna decyzja o wzmocnieniu wschodniej flanki NATO również na poziomie wojskowym będzie satysfakcjonująca – powiedział wiceszef MON Tomasz Szatkowski na posiedzeniu sejmowej komisji obrony.

Szatkowski, a także przedstawiciele MSZ i BBN przedstawili posłom informację o stanie przygotowań do lipcowego szczytu NATO w Warszawie. Wiceszef MON mówił, że priorytetem Polski są działania związane ze zwiększeniem poziomu obrony wschodniej flanki NATO, w tym naszego państwa. W tym zakresie agenda szczytu będzie dotyczyła implementacji postanowień poprzedniego szczytu NATO w Newport w Walii, jak i postanowień w sprawie obrony i odstraszenia na wschodniej flance.

Gazeta Wyborcza

Шатковський: «Є шанс на задовільне рішення НАТО щодо нашого регіону»

«Є великий шанс, що політичне рішення про зміцнення східного флангу НАТО, зокрема на військовому рівні, буде задовільним», – сказав заступник міністра національної оборони Польщі Томаш Шатковський на засіданні сеймової комісії оборони.

Шатковський, а також представники МЗС і Бюро національної безпеки представили депутатам інформацію про стан підготовки до липневого саміту НАТО у Варшаві. Заступник міністра національної оборони зазначив, що пріоритет для Польщі – дії, пов'язані з підвищенням рівня оборони східного флангу НАТО. У цій сфері порядок денний саміту стосуватиметься реалізації рішень попереднього саміту НАТО в Ньюпорті (Уельс) та постанов у справі оборони на східному фланзі.

Gazeta Wyborcza

Trwają kontrole obiektów przed szczytem NATO

Strażacy sprawdzają miejsca, w których będą mieszkać i prowadzić rozmowy uczestnicy lipcowego szczytu NATO w Warszawie. Jak mówi szef PSP st. bryg. Leszek Suski, obecnie na 40 sprawdzonych obiektów pięć nie ma pozytywnej rekomendacji strażaków; chodzi np. o dojazd pożarowy.

Komendant główny PSP podkreśla, że choć oba zbliżające się wydarzenia – szczyt NATO i Światowe Dni Młodzieży – mają inny charakter i inną skalę, to wiele rozwiązań stosowanych w trakcie ich zabezpieczenia będzie podobnych. Jak sprecyzował, w Warszawie wystawione zostaną m.in. stałe i czasowe posterunki strażaków (jeden, dwa wozy z załogami) – np. wzdłuż tras przejazdów – tak, by przyspieszyć dojazdy do ewentualnego zdarzenia. «Zabezpieczymy wszystkie obiekty, w których będą miały miejsce spotkania związane ze szczytem NATO. Przykładowo Stadion Narodowy został sprawdzony już dwukrotnie, sprawdzimy go jeszcze raz. Na stadionie ma się znaleźć tymczasowa, dodatkowa zabudowa – kontrolujemy to już teraz przy opracowaniu jej projektu. Sprawdzamy, z jakich materiałów będzie wykonana, w którym miejscu powstaną, czy nie utrudnią ewakuacji, czy nie będzie problemu przy instalacji elektrycznej» – mówi Suski.

wpolityce.pl

Триває перевірка об'єктів перед самітом НАТО

Пожежники перевіряють місця, де проживатимуть і проведитимуть переговори учасники липневого саміту НАТО у Варшаві. За словами керівника Державної пожежної охорони (ДПО), старшого бригадира Лешека Суського, нині із 40 перевірених об'єктів п'ять не отримали позитивної рекомендації пожежників, , зокрема через пожежний під'їзд.

Головний комендант ДПО підкреслює, що хоча два найближчі заходи (саміт НАТО і Світові дні молоді) мають різний характер та масштаб, багато застосованих рішень під час забезпечення будуть подібними. Він уточнив, що у Варшаві встановлять постійні та тимчасові пости пожежників (один-два автомобілі з командами), щоб пришвидшити доїзди до місць можливих подій. «Ми забезпечуємо всі об'єкти, де проходитимуть зустрічі, пов'язані із самітом НАТО. Наприклад, Національний стадіон ми вже двічі перевірили і перевіримо його ще раз. На стадіоні мають спорудити додаткову тимчасову забудову, ми контролюємо це вже зараз, під час розробки проекту. Перевіряємо, які матеріали для будови використовуватимуть, де її встановлять, чи це не ускладнить евакуації, чи не буде проблем через проведення електрики», – говорить Суський.

wpolityce.pl

PRASA // РОБОТА

Луцький міський центр зайнятості

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Агент з продажу	3 000	Пошук нових ринків збуту, заключення договорів, підтримка наявної бази клієнтів
Агент рекламний	3 000	Реклама товару (оптика), проведення маркетингових дій для збільшення товарообігу
Агент торговельний	2 200	Розвиток і просування товару і продукції на довірєній території відповідно до правил активного продажу
Адміністратор	1 800	Заробітна плата + %, вміння спілкуватися з клієнтами бару, вміння складати меню, уважність, досвід роботи в ресторанному бізнесі
Адміністратор системи	2 000	Обов'язки консультанта- адміністратора продуктів серії 1С. Робота з клієнтами, навчання та консультації користувачів, встановлення оновлень програми
Бармен	2 000	Готування коктейлів, видача напоїв, знання винної карти, знання касового апарату, ведення касової документації, здача інкасації
Бармен	1 378	Обов'язки бармена-офіціанта, приготування напоїв та обслуговування клієнтів
Бармен	1 500	Обслуговування відвідувачів їдальні, приготування напоїв, розрахунок з клієнтами
Бармен	1 500	Обслуговування клієнтів кафе, розрахунок з клієнтами
Бетоняр	1 378	Улаштування бетонних фундаментів, підлог, стяжок
Бухгалтер	2 000	Ведення бухгалтерського та податкового обліку на загальній системі оподаткування, контроль за касовими операціями. Знання 1С бухгалтерії
Бухгалтер	1 400	Ведення первинної бухгалтерії, проведення інкасації, формування цінників на товар, підготовка щомісячного звіту в ЦО
Бухгалтер	2 500	Ведення первинної документації (прихідні і видаткові ордери), працювати в системі "Медок"
Бухгалтер	1 700	Здійснення виписки накладних, актів виконаних робіт по транспортних накладних, оформлення документації по списанню пального
Бухгалтер	2 500	Облік і ведення основних засобів,обов'язкова наявність резюме,робота в системі "Медок"
Бухгалтер	3 000	Робота на деревообробне підприємство, експорт, робота з ПДВ на загальній системі, звіти, нарахування зарплаті
Вантажник	1 450	Виконання розвантажувально-завантажувальних робіт
Вантажник	2 000	Допомога в навантаженні товару з автонавантажувача в машини клієнтів (мішки з мінеральними добривами по 40–50 кг)
вантажник	2 000	Завантаження та розвантаження товару
Вантажник	2 000	Завантажувально-розвантажувальні роботи, навики роботи зі штабелером (машина для піднімання вантажів)
Вантажник	2 150	Завантажувально-розвантажувальні роботи на роздільній базі
Вантажник	1 450	Навантажувально-розвантажувальні роботи в цеху рибопереробки, вантаж до 33 кг
Вантажник	1 392	Проведення навантажувально-розвантажувальних робіт
Верстатник дерево-обробних верстатів	3 000	Порізка на станку деревовиробів, радіусна порізка, врізка меблевої та дверної фурнітури
Верстатник дерево-обробних верстатів	2 000	Робота на деревообробних верстатах по виготовленню дубової заготовки – фризи
Верстатник широко-го профілю	3 500	Робота на універсальних токарних станках
Взуттьовик з ремонту взуття	1 380	Ремонт, фарбування, чистка взуття. Бажано вміти працювати з швейною машинкою
Виконавець робіт	3 000	Організація та ведення монтажних робіт по зовнішніх та внутрішніх мережах водоповоду та каналізації

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Виробник м'ясних напівфабрикатів	2 000	Нарізка порційних зразків, засолення м'яса, додавання спецій, подальше упакування для дозрівання продукції, виготовлення ковбасної продукції
Водій автотранспортних засобів	1 400	Виконувати міжнародні вантажні перевезення, підтримувати автомобіль в належному стані
Водій автотранспортних засобів	1 414	Водій на легковий автомобіль "Жигулі" на час відсутності основного працівника, дотримання правил техніки безпеки руху та утримання автомобіля в належному технічному стані
Водій автотранспортних засобів	1 400	Водій на вантажний автомобіль «RENAULT Master». Доставка будматеріалів, розвантаження при потребі. Слідкувати за технічним станом автомобіля
Водій автотранспортних засобів	3 000	Водій на вантажний автомобіль Renault Premium або Mercedes Actros, вантажопідйомністю 20 т, перевезення по Україні
Водій автотранспортних засобів	1 783	Водій швидкої медичної допомоги, графік роботи позмінний, дотримання правил техніки безпеки руху та утримання автомобіля в належному технічному стані
Водій автотранспортних засобів	1 500	Доставка сировини та готової продукції по Україні. Догляд та ремонт автомобіля
Водій автотранспортних засобів	1 600	Здійснення пасажирських перевезень, обілечування пасажирів
Водій автотранспортних засобів	2 500	Надання транспортних послуг автомобілем МАН, вміння здійснювати дрібний ремонт автомобіля
Водій автотранспортних засобів	1 500	Обов'язки водія- експедитора. Доставка товару, сировини. Догляд та ремонт автомобіля.
Водій автотранспортних засобів	1 600	Перевезення вантажів автомобілем "МАН" та обслуговування транспортного засобу
Водій автотранспортних засобів	1 400	Робота на автомобілі «Вольво» (бензовоз), перевезення по Україні
Водій тролейбуса	3 810	Водіння авторанспортного засобу (тролейбуса) маршрутами міста, якісно, вчасно з дотриманням графіка
Газозварник	3 000	Виконувати газове зварювання деталей, вузлів і конструкцій сантехнічних систем
Годувальник	1 700	Годування бездомних тварин
Головний бухгалтер	2 740	Організація та ведення бухгалтерського обліку центру,контроль за раціональним використанням матеріальних та фінансових ресурсів.Досвід роботи в бюджетній сфері
Головний енергетик	3 500	Складання звітності по використанню води,електрики,складання кошторисів
Головний інженер	3 000	Контроль роботи обладнання харчового виробництва (казеїн)
Двірник	1 378	Прибирання прибудинкової території в районі 33 кварталу з 6 години ранку
Двірник	1 400	Прибирання території прилеглої до тогового центру, стрижка трави, догляд за насадженнями. Вмін працювати з електроінструментом: мотокосарка ручна, газонокосарка
Дизайнер (художник-конструктор)	1 800	Поліграфічне виробництво, розробка макетів,дизайн продукції, знання Corel, Illustrator
Експедитор	3 000	Навантажувально-розвантажувальні роботи (продовольчі товари у ящиках) тваринні корми у мішках, супровід товарів до місця призначення,матеріальна відповідальність
Електрик дільниці	2 000	Обслуговування силового електричного, технічного обладнання супер-маркетів
Електрик цеху	2 000	Обслуговування електрообладнання в деревообробному цеху
Електрик цеху	1 500	Обслуговування ліній з виробництва морозива
Електрогазозварник	3 500	Виконання всіх видів зварювальних робіт на будівельних майданчиках
Електрогазозварник	3 000	Здійснення процесу зварювання металу та труб

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Електрогазозварник	3 000	Проведення зварювальних робіт на трубопроводах холодного і гарячого водопостачання та центрального опалення житлових будинків
Електрозварник ручного зварювання	2 500	Виконання зварювальних робіт, вміння працювати з електроінструментом
Електрозварник ручного зварювання	3 000	Зварювання металевих конструкцій на півавтоматах
Електрозварник ручного зварювання	3 000	Проведення зварювальних робіт зовнішніх та внутрішніх трубопроводів, обов'язковий досвід зварювальних робіт у водоканалізаційних мережах
Електромеханік з ліфтів	2 500	Зар.плата - 12,78 грн/год, ремонт, монтаж та демонтаж ліфтового устаткування, налагодження, регулювання і випробування ліфтів
Електромонтажник силових мереж та електроустаткування	2 800	Виконує складні роботи з монтажу силових мереж і електроустаткування, відрядження по Україні
Електромонтажник-схемник	3 000	Монтаж схем монтажним проводом і шиною, збирання шаф управління. Володіння основами електромеханіки та електротехніки.
Електромонтер з ремонту обмоток та ізоляції електроустаткування	2 000	Знання вимог правил техніки експлуатації електроустановок, обслуговування електричних установок на підприємстві
Електромонтер з ремонту повітряних ліній електропередачі	3 526	Обслуговування трелейбусних ліній
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 000	Здійснення ремонту та обслуговування електроустаткування в галузі виробництва картону та паперу
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 500	Контроль справності електроприладів, заміна лампочок, розеток
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 000	Обслуговування електроустаткування та проведення його ремонту, робота по допуску (до 10 тис. вольт)
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 741	Перевірка та ремонт електроприладів
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 800	Проведення капітальних, середніх та малих ремонтів електроустаткування
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 000	Проведення ремонту електроніки та електрообладнання, контролю вимірювальних приладів та апаратури
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	1 700	Ремонт розеток, дрібний ремонт електроустаткування
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 000	Ремонт та обслуговування електрообладнання, 4–5 група допуску по електробезпеці (до та понад 1000 В).
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 500	ремонт та обслуговування електроустаткування
Електромонтер охоронно-пожежної сигналізації	2 200	Обслуговування та монтаж охоронно-пожежної сигналізації
Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	1 770	Обслуговування електромереж, монтаж та демонтаж електропроводки, заміна світильників
Завідувач господарства	1 378	Відповідальне ставлення до складського товару, ведення документації, відпуск товару зі складу, списання складського товару
Монтажник з монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій	1 500	Робота на території України, будівництво мостів, та інших штучних споруд
Монтувальник шин	1 500	Шиномонтажник вантажних автомобілів та тракторів, ремонт камер, бортування
Муляр	1 950	Кладка стін з одночасним облицюванням, улаштуванням перегородок з цегли, встановлення віконних та дверних балконних коробок і блоків
налагоджувальник устаткування у виробництві стінових та в'язучих матеріалів	2 000	Наладка, ремонт технологічного устаткування в відділенні формовки цегли-сирцю

Крім того є багато інших вакансій,
за додатковою інформацією звертатися за адресою:
м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

BIAŁO CZERWONE

Wspieranie rozwoju
edukacji polskiej na Ukrainie

Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku.

Dyktando z języka polskiego na Ukrainie.

Zapraszamy wszystkich chętnych do udziału w **III Ogólnoukraińskim Dyktandzie**.

Tegoroczna edycja Dyktanda odbędzie się 21 maja (sobota) 2016 roku w dwunastu miastach: we Lwowie, w Czerniowcach, Winnicy, Kijowie, Żytomierzu, Łucku, Chmielnickim, Odessie, Dniepropietrowsku, Tarnopolu, Charkowie i Kirowogradzie.

Wszystkich chętnych - bez żadnych ograniczeń - prosimy o zgłoszenie się za pomocą załączonego na stronie Fundacji (www.wid.org.pl) formularza do dnia 15 maja 2016 r.

Ewentualne pytania prosimy kierować do konsultantów projektu „**Biało-czerwone ABC...**”

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

WWW.WID.ORG.PL

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji «Wolność i Demokracja»

